

**PROJECTE FINAL
MÀSTER EN GESTIÓ
DEL PATRIMONI CULTURAL**

R E S U M

ALUMNA: SARA PÉREZ RODRÍGUEZ

TUTORA: MIREIA MASCARELL

CURS: 2008-2009

Cicle
audiovisual

VEURE I

APRENDRE:

Una mirada jove a la memòria

ROSARIO - MARÇ - MAIG 2010

La proposta patrimonial, Cicle Audiovisual “Veure i Aprendre: Una mirada jove a la memòria”, neix arran del període de pràctiques del Màster en Gestió del Patrimoni Cultural, realitzat al Museu de la Memòria de Rosario (Argentina) durant el mes d’abril de 2009.

Aquesta experiència resultà clau a l’hora de la concreció del projecte, en el sentit que esdevingué una tasca engrescant i motivant per la qual s’aconseguia vincular el patrimoni cultural (audiovisual) argentí; la temàtica de la memòria històrica i els drets humans; i el públic estudiant adolescent, al qual es pretenia apropar al passat recent mitjançant el llenguatge audiovisual.

El projecte “Veure i Aprendre” s’estructura del següent mode: en primer lloc apareix la programació del cicle audiovisual sobre memòria històrica i drets humans, destinat a alumnes de nivell polimodal (15-17 anys), i integrat per documentals i pel·lícules de ficció centrades en històries protagonitzades per fills de detinguts desapareguts durant la darrera dictadura argentina.

A continuació s’estructura la proposta educativa que es basa en 3 fases:

1. **“I tu, què en penses?”**: S’ofereix a l’alumnat un qüestionari per demostrar la comprensió dels audiovisuals, junt amb d’altres propostes d’activitats d’opinió personal i creació pròpia, que hauran de completar posteriorment a l’aula.
2. **“La teva mirada vers el passat”**: Els alumnes es distribuïran en grups per tal d’elaborar el seu propi projecte audiovisual inspirat en el cicle que anteriorment hauran visualitzat.
3. **“Darrere de l’objectiu”**: Consistirà en la realització d’una exposició on cada grup exhibirà de mode gràfic i visual, amb diversos plafons, el procés del “making off” de la realització, gravació i edició del propi projecte audiovisual.

**PROJECTE FINAL
MÀSTER EN GESTIÓ
DEL PATRIMONI CULTURAL**

ALUMNA: SARA PÉREZ RODRÍGUEZ

TUTORA: MIREIA MASCARELL

CURS: 2008-2009

Cicle
audiovisual

VEURE I

APRENDRE:

Una mirada jove a la memòria

ROSARIO - MARÇ - MAIG 2010

AGRAÏMENTS

En primer lloc, agrair al personal del Museu de la Memòria de Rosario que m'acollí durant la realització del període de pràctiques i que m'ha assessorat a l'hora d'elaborar el projecte. En especial, a Viviana Nardoni, Coordinadora general del Museu de la Memòria, qui actuà com a tutora durant la meva estada a la institució.

En segon terme, a les persones que han contribuït en la confecció d'algunes parts d'aquest treball. Concretament, al dissenyador gràfic Pitu Pérez, per la seva aportació en la ideació dels diferents elements de difusió i comunicació (tríptics, cartells i dossiers); i a l'arquitecte Zaida Pérez, per la col·laboració en l'àmbit d'espais, plànols i arquitectura.

En darrer lloc, a Mireia Mascarell, tutora del projecte, per la seva guia i per l'ajuda prestada a l'hora de cercar i escollir l'orientació adequada per a l'enfocament del treball.

ÍNDIX

1. PRESENTACIÓ

1.1.	Tipus d'encàrrec	8
1.2.	Interès pel tema	9
1.3.	Objectius elementals	9
1.4.	Premisses principals	10
1.5.	Ressenya històrica de la darrera dictadura argentina	11
1.6.	Situació d'Argentina en la gestió patrimonial	14

2. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ

2.1.	Anàlisi del mercat	16
2.1.1.	Població: característiques socials i demogràfiques	16
2.1.2.	Economia	19
2.1.3.	Centres d'ensenyament: població escolar	21
2.1.4.	Mitjans de transport	26
2.2.	Competència i cooperació	29
2.2.1.	Altres equipaments patrimonials del territori	29
2.2.1.1.	Museus Municipals	30
2.2.1.2.	Museus Provincials	41
2.2.1.3.	Museus Privats	43
2.2.2.	Altres activitats culturals	44
2.2.2.1.	Festivals	44
2.2.2.2.	Trobades	48
2.2.2.3.	Esdeveniments	49
2.2.2.4.	Expressions	50
2.2.3.	Altres agents culturals del territori	51
2.2.3.1.	Centres Culturals Municipals	51
2.2.3.2.	Centres Culturals Privats	57

2.3.	Altres experiències nacionals i internacionals	60
2.4.	Anàlisi interna del Museu de la Memòria de Rosario	81
2.4.1.	Descripció dels principals paràmetres del Museu	81
2.4.2.	Estudi i documentació del Museu	81
2.5.	Tasca realitzada durant les pràctiques al Museu	87

3. OBJECTIUS

3.1.	Objectius a nivell patrimonial	89
3.2.	Objectius a nivell dels continguts	89
3.3.	Objectius de públic	90
3.3.1.	Segmentació de públics objectiu	90
3.3.2.	Estimació del volum de visitants	91

4. EL PROJECTE PATRIMONIAL: FASES I ELEMENTS INTEGRANTS

4.1.	El projecte: característiques bàsiques i trets generals	92
4.2.	Primera fase: projecte principal	93
4.2.1.	Cicle audiovisual sobre memòria històrica i drets humans	93
4.2.2.	Públic: alumnat de nivell polimodal (15-17 anys)	105
4.2.3.	Descripció dels continguts principals i secundaris	105
4.2.4.	Activitats complementàries	106
4.3.	Segona fase: activitats didàctiques	115
4.3.1.	Projecte audiovisual a realitzar pels alumnes	115
4.3.2.	Exposició sobre el “making off” del projecte audiovisual	118

5. EQUIPS I MATERIALS

5.1.	Kit de filmació per al projecte audiovisual	119
5.2.	Kit museogràfic per a l'exposició del "making off"	125

6. RECINTES I ESPAIS

6.1.	Ubicació i descripció dels espais:
edifici i sala expositiva del Museu	129
6.2.	Plànols de l'edifici i sala expositiva del Museu	132
6.3.	Condicions de seguretat	135
6.4.	Distribució dels espais i accessos	135

7. DIFUSIÓ

7.1.	Publicacions previstes	137
7.2.	Activitats programades	142
7.3.	Esdeveniments organitzats	144
7.4.	D'altres elements per a la presència social de la institució	144

8. DIDÀCTICA

8.1.	Projecte didàctic del Museu de la Memòria	155
8.2.	Previsió d'educadors professionals	165
8.3.	Publicacions específiques	165

9. ORGANITZACIÓ

9.1.	Titularitat jurídica	178
9.2.	Organigrama	178
9.2.1.	Museu de la Memòria de Rosario	178
9.2.2.	Centre Audiovisual de Rosario	181
9.2.3.	Cicle Audiovisual "Veure i Aprendre"	185

9.3.	Descripció dels llocs de treball	187
9.3.1.	Paper del personal del Museu de la Memòria de Rosario	187
9.3.2.	Paper del personal del Centre Audiovisual de Rosario	188
9.3.3.	Paper del professorat	189
9.4.	Formació del personal	189
9.5.	Calendari	190
9.5.1.	Planning del treball i de la intervenció dels actors	190

10.RECURSOS ECONÒMICS: PRESSUPOST

10.1.	Ingressos	196
10.1.1.	Subvencions de les administracions públiques	196
10.1.2.	Patrocinis	196
10.1.3.	Altres aportacions	197
10.2.	Despeses: cost econòmic	198
10.2.1.	Personal	198
10.2.2.	Activitats: materials	200
10.2.2.1.	Kit de filmació	200
10.2.2.2.	Kit museogràfic	201
10.2.2.3.	Publicacions	203
10.2.2.4.	Transport i muntatge	204
10.2.3.	Cost global del projecte	205

11.AVALUACIÓ

11.1.	Avaluació de la intervenció didàctica	207
11.1.1.	Frontal	207
11.1.2.	Formativa	208
11.1.3.	Sumativa	208

11.2. Avaluació de la resposta dels visitants	209
11.2.1. Quantitativa	209
11.2.2. Qualitativa	210
11.3. Estratègies d'avaluació: suggeriments, observació, enquestes.	210

12. ANNEXES

12.1. Bibliografia	214
12.2. Filmografia	217
12.3. Imatges	220

1. PRESENTACIÓ

1.1. Tipus d'encàrrec

La proposta patrimonial, Cicle Audiovisual “Veure i Aprendre: Una mirada jove a la memòria”, neix arran del període de pràctiques del Màster en Gestió del Patrimoni Cultural, realitzat al Museu de la Memòria de Rosario (Argentina) durant el mes d'abril de 2009.

Aquesta experiència resultà clau a l'hora de la concreció del projecte, en el sentit que esdevingué una tasca engrescant i motivant per la qual s'aconseguia vincular el patrimoni cultural (audiovisual) argentí; la temàtica de la memòria històrica i els drets humans; i el públic estudiant adolescent, al qual es pretenia apropar al passat recent mitjançant el llenguatge audiovisual .

El projecte consisteix en la programació d'un cicle audiovisual, centrat en la temàtica de la memòria històrica i els drets humans, que s'adreça a l'alumnat rosari de nivell polimodal (15-17 anys). A més a més, com a peces indissolubles s'apunten un seguit d'activitats didàctiques complementàries, que són necessàries per garantir l'assimilació dels continguts transmesos.

La proposta educativa es basa en 3 fases:

1. **“I tu, què en penses?”**: Resposta a un qüestionari sobre el cicle audiovisual, que es resoldrà amb posterioritat a l'aula.
2. **“La teva mirada vers el passat”**: Realització de projectes audiovisuals per part dels alumnes, inspirats en la temàtica del cicle.
3. **“Darrere de l'objectiu”**: Exposició del procés de “making off” dels curtmetratges dels participants.

Convé matisar que el Museu de la Memòria, des del 2007, duu a terme anualment un cicle audiovisual de trets similars; no obstant, la novetat en la proposta del projecte consisteix en erigir-se com un cicle temàtic determinat que encaixa dins d'aquesta programació ja consolidada.

1.2. Interès pel tema

El tema presenta un interès destacat per fonamentar-se en l'episodi històric de la dictadura argentina i les seves conseqüències sobre la població, concretament sobre les generacions més joves.

D'aquest mode, s'aconsegueix aproximar la temàtica al públic a qui es destina: estudiants adolescents que es poden sentir identificats amb l'assumpte tractat.

Alhora, el fet d'emprar el llenguatge audiovisual com a mitjà transmissor d'un determinat contingut, facilita la captació d'atenció i la comprensió del missatge per part del públic jove.

1.3. Objectius elementals

Entre els objectius principals es poden assenyalar els següents:

- Apropar el passat més recent d'Argentina a les generacions joves que no van viure directament el període dictatorial.
- Aprofundir en el coneixement dels successos que protagonitzaren aquesta època, la repressió endegada pel règim i les conseqüències que patí la població.
- Despertar la capacitat analítica i crítica de l'alumnat a l'hora de valorar la seva pròpia història.
- Educar en valors ètics i morals a la joventut, tot posant de manifest la importància de la defensa dels drets humans i de les societats democràtiques.

1.4. Premisses principals

El projecte “Veure i Aprendre” s’estructura del següent mode: en primer lloc apareix la programació del cicle audiovisual sobre memòria històrica i drets humans, destinat a alumnes de nivell polimodal (15-17 anys), i integrat per documentals i pel·lícules de ficció centrades en històries protagonitzades per fills de detinguts desapareguts durant la darrera dictadura argentina.

Amb l’objectiu d’arrodonir aquesta primera fase, s’ofereix a l’alumnat un qüestionari per demostrar la comprensió dels audiovisuals, junt amb d’altres propostes d’activitats d’opinió personal i creació pròpia, que hauran de completar posteriorment a l’aula.

A partir d’aquí s’estructura la segona fase del projecte, que s’allargarà durant tot el trimestre: els alumnes es distribuïran en grups per tal d’elaborar el seu propi projecte audiovisual inspirat en el cicle que anteriorment hauran visualitzat.

Un cop superada aquesta tasca, la darrera fase consistirà en la realització d’una exposició on cada grup exhibirà de mode gràfic i visual, amb diversos plafons, el procés del “making off” de la realització, gravació i edició del propi projecte audiovisual.

Aquesta experiència de cloenda servirà per compartir i comparar propostes, amb la intenció d’extreure unes conclusions comunes.

1.5. Ressenya històrica de la darrera dictadura argentina

Amb la caiguda del govern institucional de Juan Domingo Perón, cap a mitjans dels anys 50, s'inicia un extens procés d'instabilitat político-institucional, esquitxat per llargs anys de dictadures militars i breus períodes de governs democràtics.

El darrer període dictatorial s'inicià el 24 de març de 1976, quan és derrocat el govern de María Estela Martínez de Perón, qui havia assumit el poder d'ençà la mort del seu espòs i president, Juan Domingo Perón, l'any 1974.

La denominada Junta Militar, que encapçalà el cop d'Estat, estigué integrada pel general de l'exèrcit Jorge Rafael Videla, l'almirall Eduardo Massera (Marina) i el brigadier Orlando Agosti (Força Aèria).

Els 2 darrers mesos de govern de Martínez de Perón havien sumit el país en una crisi política; el caos havia envaït les finances i la població afrontava una situació de permanent desproveïment de productes bàsics; circumstàncies a les quals s'afegien els atemptats de l'extrema esquerra i de l'extrema dreta, a més de les constants vagues i d'una corrupció galopant, a la qual l'oficialisme intentava ignorar.

Tot aquest context facilità l'alçament dels militars, que des de feia anys maldaven per fer-se amb el comandament del país, en una espiral de terror que sumí el Con Sud en l'etapa més negra de la seva història contemporània.

Els guerrillers anomenats "Montoneros" i l'ERP ("Ejército Revolucionario del Pueblo") estaven essent perseguits des de 1974, durant la presidència de Perón.

Amb la instal·lació de la dictadura militar, s'intensificà la repressió contra la guerrilla, i vers 1978 ja es trobava pràcticament aniquilada. S'operà contra la subversió fora del marc legal que la mateixa Junta Militar havia fixat: sense judici i amb pena de mort.

La lluita contra la subversió armada i ideològica fou devastadora. Centres clandestins de tortura, nadons i infants desapareguts, joves estudiants morts i desapareguts, embarassades assassinades, presos llençats al mar des d'avions sobre el riu de la Plata.

Imatges de víctimes de la dictadura durant una manifestació de protesta

Les persecucions s'estengueren a les institucions culturals i universitàries, i a totes aquelles expressions que s'oposessin a la ideologia de la dictadura; una expurgació ideològica que arriba fins als llibres de contes més coneguts per a nens.

Com a conseqüència, sorgiren els moviments de protesta d'agrupacions de familiars que cercaven el destí dels seus éssers estimats desapareguts. És el cas de les "Madres de la Plaza de Mayo", un grup de mares de desapareguts que, d'ençà 1977, caminen al voltant d'aquesta plaça, davant la Casa Rosada (seu del Govern), com a protesta per la sort viscuda pels seus fills i nets. Més de 20 anys després, el deute amb els familiars dels desapareguts encara resta pendent.

Repressió durant una manifestació de “Madres de Plaza de Mayo”

El govern de l'ex-president Raúl Alfonsín, el primer després de la dictadura, aconseguí processar i condemnar a cadena perpètua els 3 integrants de la Primera Junta Militar, a més d'altres càrrecs de l'exèrcit. Tanmateix, en una etapa posterior, el govern de l'ex-president Carlos Menem enfrontava a la societat argentina amb l'horror de les matances de la dictadura, posant en llibertat als mateixos militars.

El final de l'etapa de la dictadura militar fou agreujat, a més, amb la guerra de les Malvines a l'Atlàntic sud.

En un intent per trobar una sortida política a la complicada situació social que vivia el país, el general Galtieri, segon successor de Videla davant del Govern, es llençà a l'aventura de reconquerir les illes Malvines l'any 1982, en poder del Regne Unit.

La mort de 1.500 joves reclutes no preparats per a una situació semblant, i l'exèrcit sense material apropiat per enfrontar-se a la segona potència armada del món, avançà la rendició i aguditzà la crisi del règim militar.

El general Bignone assumí el poder amb el mandat d'institucionalitzar el país i preparar eleccions democràtiques, que foren guanyades per Raúl Alfonsín l'any 1983.

1.6. Situació d'Argentina en la gestió patrimonial

A nivell museístic, els centres més destacats són el Museu Històric Nacional d'Argentina (San Telmo, Buenos Aires) dedicat a la història argentina i exhibició d'objectes relacionats amb la Revolució de Maig i la Guerra de la Independència; i el Museu d'Art Llatinoamericà de Buenos Aires (MALBA), un espai destinat a la col·lecció, conservació, estudi i difusió de l'art llatinoamericà des d'inicis del segle XX fins a l'actualitat, on es realitzen exposicions de pintura i escultura.

Ahora, són molt importants els museus paleontològics de la Patagonia (Trelew, Plaza Huincul, etc.) i les runes jesuïtes de la Missió de San Ignacio Miní a la província de Misiones. A la localitat s'hi troba també un centre d'interpretació, que proporciona informació de la història i la cultura de les missions, a més d'organitzar espectacles didàctics. Aquestes restes, junt amb les de Nuestra Señora del Loreto, Santa Ana i Santa Maria la Mayor (totes a Argentina), foren declarades Patrimoni Mundial de la Humanitat per la UNESCO l'any 1984.

Aquesta institució a Argentina ha efectuat altres declaracions de patrimoni a nivell mundial:

- 1981: Parc Nacional "Los Glaciares"
- 1984: Cascades del Iguazú
- 1984: Missions Jesuïtes Guaranís (San Ignacio Miní, Santa Ana, Nuestra Señora de Loreto i Santa Maria la Mayor)
- 1999: Península Valdés
- 1999: "Cueva de las Manos"
- 2000: "Manzana Jesuítica" i "Estancias de Córdoba"
 - La "Manzana Jesuítica" consisteix en una illa amb edificis construïts pels jesuïtes durant el segle XVII que comprèn:

- El Col·legi Nacional de Montserrat
- L'Església de la Companyia de Jesús
- L'antiga Universitat (actualment, Museu Històric de la Universitat Nacional de Córdoba)
- El "Camino de las Estancias Jesuíticas" inclou:
 - "Estancia Jesuítica" de la ciutat de Alta Gracia
 - "Estancia Jesuítica" de la ciutat de Jesús Maria
 - "Estancia Jesuítica" de la ciutat de Colonia Caroya
 - "Estancia Jesuítica" de la ciutat de Cruz del Eje
 - "Estancia Jesuítica" de Ascochinga
- 2000: Parcs Naturals de Ischigualasto i Talampaya
- 2003: "Quebrada de Humahuaca". Aquesta zona de Jujuy, d'ençà la declaració per part de la UNESCO, ha comptat amb assistència internacional per a la seva conservació, a més de beneficis a nivell turístic.

"Quebrada de Humahuaca" (Jujuy, Argentina)

2. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ

2.1. Anàlisi del mercat

2.1.1. Població: característiques socials i demogràfiques

Rosario és una ciutat ubicada al centre-oest d'Argentina. Es configura com la més important i poblada de la província de Santa Fe, a més d'erigir-se com a capital del departament homònim.

Ubicació de la ciutat de Rosario dins la geografia argentina

El municipi de Rosario ocupa una superfície total de 178,69 km², de la qual la part urbanitzada és de 117 km². La ciutat està integrada per 6.306 illes i 16.657 quadres.

S'entén com a illa, un conjunt d'edificacions contigües les unes a les altres, delimitat per 3 carrers o més. En canvi, es denomina quadra a l'espai lineal que abraça des de les 2 cantonades formades per la intersecció d'un carrer amb un altre fins les 2 cantonades formades pel proper encreuament. Sol tenir entre 100 i 150 metres de longitud. La quadra inclou les 2 voreres enfrontades; tant la de numeració parell com la de numeració imparell, que es troben en illes diferents. Per norma general, existeixen 4 quadres per cada illa, tot i que també hi ha illes de 3 quadres.

Posseeix un important port, sobre el marge occidental del riu Paranà, a 350 km al nord-est de Buenos Aires, i és un dels principals centres urbans de la nació. Junt a d'altres localitats, formen l'àrea metropolitana del Gran Rosario, el qual amb 1.161.188 habitants (INDEC 2001), constitueix el tercer aglomerat urbà d'Argentina en població.

Vista de la ciutat de Rosario des del riu Paranà

Alhora actua com a nucli d'una regió de gran importància econòmica, trobant-se en una posició geogràficament estratègica en relació al Mercosur, gràcies al trànsit fluvial i respecte al transport. El 80% del cereal del país s'exporta pels ports del Gran Rosario. D'aquesta manera, és la principal metròpoli d'una de les zones agràries més productives d'Argentina, erigint-se com a centre comercial, de serveis i d'una indústria diversificada.

Focus educatiu, cultural i esportiu, Rosario compta a més, amb importants museus i biblioteques, i la seva infraestructura turística inclou circuits arquitectònics, passeigs, boulevards i parcs.

La població de la ciutat estrictament dita és de 908.163 persones, segons dades del Cens 2001, proporcionats per l'Institut Nacional d'Estadística i Censos (INDEC). Això representa el 29% del total dels habitants de la província de Santa Fe i el 3% dels habitants del país. La seva densitat poblacional és de 5.350 habitants per km².

Les següents dades permeten dimensionar els moviments poblacionals de la ciutat pel que fa al seu creixement i desenvolupament: l'estimació amb la taxa intercensal al 2008 és de 909.755 habitants; l'estimació amb creixement vegetatiu al 2008 és de 1.013.846 habitants; la població femenina representa un 53% i la masculina un 47%.

L'any 2007 es calcularen les següents dades sobre residents rosarins: taxa bruta de natalitat (16,24 per mil); taxa bruta de mortalitat (10,57 per mil); taxa de mortalitat infantil (10,63 per mil).

Rosario, com ja s'ha esmentat, constitueix el nucli central d'una aglomeració urbana coneguda com a Àrea Metropolitana del Gran Rosario, la població de la qual s'estén per altres localitats del mateix departament i sobre el departament San Lorenzo, ascendint a 1.161.188 habitants (INDEC, 2001).

A principis de 2009, la població de l'aglomerat estava situada al voltant dels 1.190.000 habitants (segons una projecció mitjana basada en dades oficials), configurant per tant la tercera ciutat més poblada del país, darrere del Gran Buenos Aires i del Gran Córdoba.

El 71% dels residents nasqueren a la ciutat de Rosario, el 16% provenen d'altres províncies del país i el 9% d'altres localitats de la província; la resta són estrangers (procedents de Perú, Bolívia, Paraguai, Uruguai, Brasil, Corea i Xina).

La majoria són descendents d'italians i espanyols, existint també d'altres nacionalitats i ètnies: polacs, jueus, britànics, francesos, alemanys, suïssos, grecs, ucraïans, turcs, russos, siris i libanesos.

A més, darrerament Rosario rep un important flux de migració interna, principalment de la província del Chaco (nord-est del país) i de l'ètnia aborigen "toba", els quals patint situacions d'extrema pobresa en els seus llocs d'origen, cerquen a la ciutat un destí millor que generalment no troben i s'assenten a alguna de les extenses "viles misèria" existents a la ciutat (Barrio Las Flores, Villa La Lata, Villa Moreno, Villa Banana).

A Argentina es denominen amb aquest mot els assentaments informals integrats per vivendes precàries. Diversos governs han tractat, amb distint èxit, d'eliminar els habitatges i desplaçar els seus veïns cap algun altre indret. Les causes de la formació d'aquests nuclis de població són múltiples i cadascuna respon a una situació històrica i política particular.

El culte catòlic és el més estès, tot i que existeixen altres religions de rellevància, com el culte evangèlic i el judaisme, coexistint totes pacíficament.

2.1.2. Economia

En l'aspecte socioeconòmic cal esmentar que la classe mitja és la principal, així com que aproximadament el 30% de les persones es troben en situació de pobresa.

Els ciutadans tenen un baix nivell d'analfabetisme. La capacitació laboral, especialment pel que fa als nivells tècnics i professionals, és comparable a la dels països més desenvolupats.

En referència a l'aspecte econòmic, Rosario és el segon epicentre d'una regió metropolitana amb una economia fonamentada en els serveis i la indústria, generant el segon Producte Geogràfic Brut (PGB) urbà d'Argentina, després del Gran Buenos Aires. El PGB mesura el valor a preus de mercat de la producció de béns i serveis finals, atribuïble a factors de producció físicament ubicats al país, o sigui, factors subministrats per part de residents. A Argentina es distingeix el Producte Interior Brut (PIB) del Producte Geogràfic Brut (PGB), el primer s'entén de manera usual i el segon com a equivalent però aplicat a les províncies.

El principal sector manufacturer és l'agroindústria, les plantes del qual estan situades als sectors nord i sud del Gran Rosario; les inversions de la darrera dècada han transformat Rosario en el pol de processament d'oleaginoses del món.

Molts d'altres sectors contribueixen a la diversificada oferta industrial de la ciutat. Rosario i la seva àrea metropolitana produeixen el 20% dels automòbils, el 40% dels refrigeradors domèstics, el 80% de la maquinària per a la indústria de l'alimentació i el 100% de les carrosseries per a autobusos de llarga distància fabricats a l'Argentina.

Altres sectors importants inclouen la petroquímica, amb 3 grans plantes ubicades als suburbis de San Lorenzo i Port San Martín; la química; la indústria cel·lulòsica i paperera; la indústria de la carn; la siderúrgia; les autoparts; les plantes i equipaments per a la indústria de l'oli; la maquinària agrícola; els materials i equips per a la indústria de la construcció.

Des de darreries del segle XIX, Rosario compta amb un nombre elevat dels seus habitants sobrevivint en condicions de pobresa i indigència, molts d'ells en assentaments precaris amb poca o nul·la infraestructura de serveis bàsics (clavegueram, aigua potable).

Fins a la data, els esforços dels governs provincial, municipal i nacional no han aconseguit millores substancials en la lluita contra la pobresa.

Aquesta situació, afegida als anys de recessió i la crisi econòmica nacional de 2001, ha provocat un augment incipient però sostingut dels índexs delictius. A partir de la recuperació econòmica que s'inicià el 2002, la situació social i econòmica ha mostrat índexs de millora, en particular, pel que fa a l'índex d'atur a les àrees de la indústria i la construcció, que s'ha reduït de mode important.

2.1.3. Centres d'ensenyament: població escolar

Rosario és un important nucli educatiu. Els seus centres d'estudi i investigació són rellevants i el nivell científic en les més diverses activitats té prestigi nacional i internacional.

Les institucions educatives existents a Rosario són: Jardins d'Infància o Escoles Bressol; Escoles Primàries/EGB; Escoles Secundàries/Polimodal; Escoles Especials; Escoles Taller; Instituts Terciàries; Universitats.

A la ciutat existeixen uns 624 establiments destinats als nivells d'ensenyament primari i secundari. Amb una sòlida tradició en matèria de formació universitària, és seu de diverses institucions acadèmiques, entre les que destaquen 2 públiques, d'accés lliure i gratuït: la Universitat Nacional de Rosario (UNR), d'ençà 1968, posseeix ciutat universitària; i la Universitat Tecnològica Nacional (UTN), Facultat Regional de Rosario.

Facultat de Medicina de la Universitat Nacional de Rosario

Entre les de gestió privada trobem: l'Institut Universitari Italià de Rosario (IUNIR); la Universitat Oberta Interamericana (UAI); la Universitat Austral (UA); la Universitat Catòlica Argentina (UCA); i la Universitat del Centre Educatiu Llatinoamericà (UCEL).

A més, compta amb "extensions" locals d'universitats que tenen la seva seu a d'altres ciutats com la UCA de la Plata, la Universitat de Concepción de l'Uruguai (UCU), la Universitat del Salvador (USAL), la Universitat de Belgrano (UB) i la Universitat FASTA, que són entitats privades.

A l'àrea acadèmica, es comptabilitzen aproximadament uns 80.000 alumnes cursant les diferents disciplines, xifra que representa prop del 8,5% dels habitants. Un 15% de la població rosarina posseeix estudis superiors o ha assistit a la universitat, essent aquesta taxa una de les més elevades del país.

Convé destacar, talment, la Facultat Lliure de Rosario (la seu de la qual és el Centre Cultural Bernardino Rivadavia), una experiència d'educació alternativa i oferta com a complementària a l'educació formal. Brinda una certificació no oficial amb o sense especialització en alguna de les 5 àrees temàtiques que presenta el seu currículum, el qual uneix la filosofia, l'art, la ciència i el coneixement en general de la vida quotidiana. Aquesta certificació és el resultat d'una interacció amb les màximes expressions docents del país i d'Amèrica Llatina.

En l'aspecte més general, pel que fa al sistema d'ensenyament, s'obeeix la Llei Federal vigent que fixa com a principis de l'educació argentina: l'enfortiment de la identitat nacional; la igualtat d'oportunitats i equitat dels serveis educatius; l'educació concebuda com a procés permanent; la supressió de l'analfabetisme; la participació de la família, la comunitat, les associacions docents i les organitzacions socials.

La Constitució de la Nació Argentina estableix que cada província deu assegurar l'educació primària i atorga a tots els seus habitants els dret d'ensenyar i aprendre. Al seu torn, el Congrés de la Nació rep el deure de dictar plans d'instrucció general i universitària.

Els nivells del sistema educatiu estan integrats per:

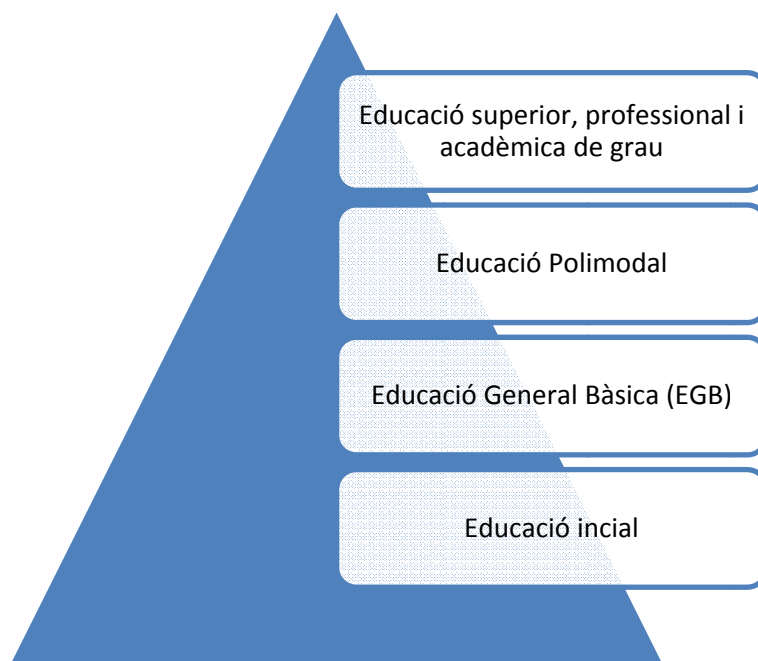
Educació inicial: Constituïda pel Jardí d'Infants per a nens i nenes de 3 a 5 anys d'edat. El darrer any és obligatori.

Educació General Bàsica (EGB): S'inicia als 6 anys d'edat i té una durada de 9 anys. És obligatòria, s'entén com una unitat pedagògica integral i s'organitza en 3 cicles.

Educació Polimodal: Cicle impartit per institucions específiques i de 3 anys de durada com a mínim.

Educació superior, professional i acadèmica de grau: La seva durada serà determinada per les pròpies institucions universitàries i no universitàries, segons correspongui. Les universitats públiques argentines tenen un règim d'autonomia i els claustres elegeixen els seus representants al Consell Superior, que al seu torn designa al degà.

SISTEMA EDUCATIU ARGENTÍ

Aquests nivells i cicles, que configuren el sistema educatiu, deuen articular-se per tal d'aprofundir els objectius, facilitar la continuïtat i assegurar la mobilitat horitzontal i vertical de l'alumnat.

Segons dicta la llei, l'Estat, les províncies i la Ciutat Autònoma de Buenos Aires estan obligades, mitjançant l'assignació en els respectius pressupostos educatius, a garantir el principi de gratuïtat en els serveis estatals, a tots els nivells i règims especials.

El sistema educatiu comprèn també altres tipus i modalitats especials que tenen per objectiu atendre les necessitats que no satisfà l'estructura bàsica del sistema, i que exigeixen ofertes específiques diferenciades en funció de les particularitats de l'alumnat o del medi. Aquestes són:

Educació especial: Es proposa garantir l'atenció de les persones amb necessitats educatives especials. Les escoles de capacitació laboral reben a joves discapacitats, oferint-los l'oportunitat d'especialitzar-se en tallers. Talment, i atenent les seves capacitats, se'ls imparteixen continguts mínims indispensables d'algunes assignatures.

Educació d'adults: Té com a objectius el desenvolupament integral i la qualificació laboral de totes aquelles persones que no compliren amb l'EGB, o d'aquelles que desitgen adquirir o millorar la seva preparació continuant els seus estudis en els següents nivells del sistema. Talment es proposa promoure l'organització de sistemes i programes de formació i reconversió laboral, que seran alternatius o complementaris als de l'educació formal. Aquests sistemes s'organitzaran amb la participació concertada de les autoritats laborals i de les organitzacions socials vinculades al treball i la producció. Per últim, pretén oferir la possibilitat d'accedir a serveis educatius dels diferents nivells del sistema a les persones que es troben recloses en establiments penitenciaris, i d'alfabetització a qui es trobi complint amb el servei militar obligatori.

Educació rural: El sistema educatiu formal a les àrees rurals és una extensió del model urbà a aquest àmbit. L'objectiu de l'educació agropecuària és satisfer les creixents exigències de l'activitat agropecuària en matèria de recursos humans, amb diversos nivells de capacitació. L'educació agropecuària sistemàtica de nivell mig comprèn el cicle d'experts i el cicle d'agrònoms, ambdós amb una durada de 3 anys. El cicle d'experts s'equipara al cicle bàsic i la seva finalitat és formar treballadors rurals qualificats. El cicle d'agrònoms es proposa formar tècnics de nivell mig per a la direcció de l'empresa agropecuària. Les especialitats es cursen durant el tercer any del cicle i d'acord a aquestes s'atorga el títol corresponent.

D'altra banda, dins l'àmbit educatiu rosari convé destacar el paper de la Direcció d'Educació Municipal, dependent de la Secretaria de Cultura i Educació, que s'encarrega de dur a terme una acció educativa que involucra tant l'ensenyament formal com el no formal.

Les seves propostes s'orienten a assistir l'escola, els docents i el jovent. Entre les seves activitats n'excel·leixen les dirigides a la comunitat en general, les quals propicien llocs de trobada, convivència, expressió i realització personal.

2.1.4. Mitjans de transport

El sistema de transport públic urbà i interurbà de la ciutat de Rosario és gestionat per l'Ens de Transport Rosario, organisme autàrquic descentralitzat administrativament i financerament.

Bàsicament el sistema de transport de la ciutat ha estat dividit des de maig del 2007 i per un termini de 7 anys en 5 grups.

La ciutat disposa de xarxes d'òmnibus urbans i interurbans, una línia de trolebús reestatitzada (Línia K), l'empresa "SemTur" també municipal i la recentment incorporada "La Mixta" (empresa de capitals municipals i privats), taxis i remises.

Primera línia d'autobusos ecològics presentada l'any 2006

Actualment, es planteja la necessitat d'una reforma i modernització total del sistema de transports existent.

Als anys 50 un enginyer rosarí projectà una xarxa de subterranis que encara espera la seva concreció. Existeixen també altres projectes sobre cotxes motors aprofitant vies existents a la ciutat.

Pel que fa als serveis d'òmnibus de mitjana i llarga distància, existeix la Terminal d'Òmnibus Mariano Moreno, localitzada a les rodalies del centre de la ciutat, que ofereix serveis diaris cap a algunes capitals de província del país i ciutats importants. També compta amb sortides diàries cap als països limítrofs i combinacions a Perú. La major freqüència de viatges, amb sortides cada 30 minuts, es registra en el recorregut Rosario-Buenos Aires, la durada del qual és de 4 hores.

Al gener de 2006, durant el període d'estiu, arribaren i sortiren de l'estació 900 busos aproximadament (quantitat que suposa al voltant de 36.000 passatgers). Un nus secundari es localitza a la cèntrica plaça Sarmiento, on arriben col·lectius locals i de mitja distància.

A Fisherton, a 15 km a l'oest del centre de la ciutat, s'hi troba l'Aeroport Internacional "Rosario Islas Malvinas", el qual rep una significativa freqüència de vols que ofereixen diverses línies aèries de cabotatge i internacionals.

Després de passar per diversos anys d'estancament, el 2004 es milloraren les seves condicions tècniques i es recategoritzà el seu servei internacional. Tanmateix, presenta un problema amb la disminució de vols. Mentre l'any 2000 arribà a 11.562 vols, el 2005 tan sols es comptabilitzaren 1.807.

Històricament, l'aeroport ha tingut i continua tenint vols a la ciutat de Buenos Aires. Des de fa alguns anys compta amb connexions a Porto Alegre i Rio de Janeiro, i el 2008 s'iniciaren vols regulars a Montevideo amb "Sol Lineas Aéreas", a la qual s'hi sumà el juny del mateix any la uruguaiana "Pluna".

La línia aèria rosarina "Sol Líneas Aéreas" endegà les seves operacions l'agost de 2006, amb freqüències diàries a les ciutats de Buenos Aires i Córdoba. També condueix els serveis entre les ciutats de Buenos Aires i Santa Fe, i entre les ciutats de Buenos Aires i Rafaela.

Durant els estius australs és habitual que s'afegeixin serveis a ciutats turístiques. Durant l'estiu de 2007 (desembre de 2006-març de 2007), s'oferiren serveis regulars a les ciutats de Villa Gesell a Argentina, Punta del Este a Uruguai i Florianópolis a Brasil, a més de la Habana a Cuba, l'estiu 2007-2008.

2.2. Competència i cooperació

2.2.1. Altres equipaments patrimonials del territori

A la ciutat de Rosario s'hi troben 13 museus de diferents tipus, segons la seva dependència jurídica: municipals, provincials i privats.

Els Museus Municipals treballen de manera coordinada i tots depenen de la Secretaria de Cultura, amb una mateixa línia política.

N'existeixen 6 i són els següents: Museu de la Ciutat; Museu d'Art Contemporani de Rosario (MACRO); Museu d'Art Decoratiu "Firma y Odilo Estévez"; Museu Experimental de Ciències; Museu Municipal de Belles Arts "Juan B. Castagnino"; Museu Urbà Art a la Vista.

Els Museus Provincials depenen de l'administració política de caire superior que regeix la província de Santa Fe.

Són un parell els que es fan presents: Museu Històric Provincial "Dr. Julio Marc"; Museu de Ciències Naturals "Dr. Ángel Gallardo".

En darrer terme, els Museus Privats són aquelles institucions patrimonials que han estat creades a instàncies d'algun particular o associació de caire privat.

S'hi compten 5, que s'enumeren a continuació: Museu d'Art Sacre "Eduardo Barnes"; Museu del Port; Arxiu Ferroviari Regional de l'Associació "Amigos del Riel"; Museu "Diario La Capital"; Museu del Paranà i les seves Illes.

2.2.1.1. Museus Municipals

MUSEU DE LA CIUTAT

OBJECTIUS: El museu cerca promoure la preservació del patrimoni urbà, social i artístic de la ciutat; establir un diàleg amb la comunitat; investigar, comunicar i exhibir els processos històrics, socials, artístics i culturals produïts a Rosario; i conformar un espai de consulta i orientació per als ciutadans.

EXPOSICIONS: Dins de la mostra permanent destaca la Farmàcia Dinamarca, una exposició que inclou el mobiliari i diversos elements que pertanyeren a una de les tradicionals farmàcies de Rosario. Els elements foren donats al museu el 1995 per part de familiars d'Oscar A. Hermidia, qui en fou el darrer amo.

COL·LECCIÓ: Està formada per patrimoni moble, material fotogràfic, documents, llibres i publicacions periòdiques. El patrimoni moble compta amb més de 7.000 peces de caire heterogeni, tot i que conté nombrosos productes de la vida quotidiana. Els objectes són de diversos materials de suport i de tractaments superficials.

El marc temporal de la col·lecció comprèn majoritàriament des de darreries del segle XIX fins tot el segle XX. Les categories de la col·lecció inclouen: arts gràfiques, armes, articles d'escriptori i fotogràfics, comerços, edificis i les seves parts, eines i equips, jocs i esports, màquines d'oficina, mobiliari, numismàtica, objectes ornamentals, publicitaris, religiosos i socials, salut, transports i comunicacions, TV, àudio, vídeo i vestimentes.

HISTÒRIA: Es crea el 1981, donant resposta a la demanda de diversos sectors socials sobre la indiscriminada destrucció de testimonis històrics de la ciutat. La nova institució municipal s'establí al Boulevard Oroño, 1540. Els objectius d'aquesta foren classificar, ordenar i exposar les peces del seu fons, catalogar la biblioteca, organitzar un gabinet d'investigacions històriques i museològiques, editar publicacions i propiciar la difusió del passat. A inicis dels 90 la institució es trasllada al Parc de la Independència. La nova seu, edifici construït el 1902, fou restaurada i adaptada a les noves funcions, inaugurant-se oficialment el 27 d'agost de 1993. Des d'aleshores es realitzaren una gran quantitat d'activitats proclius a difondre el patrimoni del museu i la col·lecció registrà un fort increment, particularment de fotografies antigues, postals, material bibliogràfic i documental i objectes de la vida quotidiana dels habitants de Rosario.

UBICACIÓ: Nicasio Oroño, 2300. Parque de la Independencia.

VISITES I CONTACTE: Dimarts a Divendres de 9 a 18h. Dissabtes, Diumenges i festius de 14 a 20h. Visites guiades: Dimarts a Divendres 8 i 15h. Telèfon: 4808665

MUSEU D'ART CONTEMPORANI ROSARIO (MACRO)

EXPOSICIONS: S'exposa, de forma permanent, una de les millors col·leccions d'art argentí contemporani integrada per 300 obres, moltes d'elles emblemàtiques, que permeten donar un panorama sobre l'art argentí de les darreres dècades.

COL·LECCIÓ: El museu aplega la col·lecció d'art argentí contemporani més important del país. Es decidí incloure antecedents clau per a l'art actual, obres que ja posseïa el Museu Castagnino. Talment, s'agregaren treballs d'artistes vinculats a l'Instituto Di Tella i registres de l'anomenada avantguarda rosarina dels anys 60. A aquestes obres s'hi sumaren les produccions de diversos artistes que protagonitzaren el desenvolupament artístic del segle XX.

HISTÒRIA: És un annex del Museu Municipal de Belles Arts "Juan B. Castagnino". L'edifici és un antiga sitja, ubicat davant el riu Paranà, que fou cedit per la Municipalitat de Rosario l'any 2003 i projectat per Ermete de Lorenzi, un dels arquitectes rosarins més rellevants del segle XX. La façana fou pintada sobre la base d'un projecte escollit per concurs nacional el 2003, pertanyent a l'arquitecta rosarina Cintia Prieto.

La seva història neix arran d'una important col·lecció, que s'origina gràcies a una iniciativa de la Fundació "Antorchas". Per aquesta es convocà els museus de l'interior del país per beneficiar a un d'ells amb la donació de 27 d'obres seleccionades per l'actual director del Malba, Marcelo Pacheco, a canvi d'una contraprestació per part de l'entitat seleccionada per la donació. A darreries de 2002, aquesta institució llançà una nova crida per la qual proposava la incorporació de 100 obres per a la conformació d'una gran col·lecció d'art argentí contemporani. Aquesta tasca fou completada pel Museu Castagnino gràcies a l'aportació d'una sèrie d'actors: la Municipalitat de Rosario, amb el recolzament del llavors intendent Hermes Binner i de la Secretaria de Cultura Municipal, la Fundació Castagnino i els propis artistes que formen part de la nova col·lecció, els quals s'adheriren al projecte mitjançant la donació d'importants obres.

UBICACIÓ: Estanislao López, 2250.

VISITES I CONTACTE: Dijous a Dimarts de 16 a 22h. Visites guiades: Cal sol·licitar torns per telèfon. Telèfon: 4804981/82.

MUSEU D'ART DECORATIU "FIRMA Y ODILO ESTÉVEZ"

EXPOSICIONS: La mostra permanent, de caire heterogeni, abraça manifestacions artístiques i artesanals de tot tipus, presentant-se al llarg de 12 sales d'exposició. El mobiliari reuneix peces espanyoles dels segles XVI, XVII i XVIII, importants rèpliques de mobles francesos del segle XVIII i objectes postcolonials del Riu de la Plata. S'exhibeixen pintures d'autors europeus entre els segles XVII i XIX; obres d'escultors francesos i italians del segle XIX i argentins d'inicis del XX. A més, marfils europeus i orientals, vidres i cristalls antics, porcellanes i ceràmiques, jades, tapissos, catifes espanyoles i orientals, vanos i un valuós conjunt d'argenteria hispanoamericana.

COL·LECCIÓ: És heterogènia i abraça manifestacions de divers tipus, procedents de diferents cultures i èpoques. La sèrie de pintures inclou obres europees des dels segles XVII al XIX amb expressions destacades de l'estil Barroc al Romanticisme. El museu compta, a més, amb una petita però valuosa col·lecció de peces italianes de cristall de roca dels segles XVI i XVII, i xines del segle XIX. La col·lecció de vidres antics avarca des d'Egipte i Roma fins a peces europees.

La sèrie de plata comprèn peces de punxons europeus i obres d'argenters del període colonial dels segles XVIII i XIX. La casa exhibeix un valuós mobiliari espanyol, italià, francès i sudamericà. La col·lecció de marfils inclou peces europees i orientals tallades en els segles XVII i XIX. El conjunt d'objectes en pedres dures compta amb peces tallades a Europa i Xina entre els segles XVI i XVIII. La col·lecció de porcellana conté vaixel·la i estatuetes europees.

HISTÒRIA: La casa, convertida en museu, s'ubica en l'anomenat nucli històric de la ciutat i la seva reconstrucció data de mitjans del segle passat. La seva inauguració fou el 8 de juliol de 1968 i el seu origen cal cercar-lo en la donació feta per testament de D. Firma Mayor de Estévez a la ciutat, en memòria del seu espòs D. Odilo Estévez. El llegat consistí en la casa i les obres d'art i objectes que els esposos Estévez col·leccionaren durant gairebé 30 anys. El seu emplaçament al carrer Santa Fe, en plena Plaça 25 de Maig, fa que integri un conjunt d'edificis de valor històric i artístic que evidencia l'esdevenir de la ciutat. Tots ells s'ubiquen en solars que constitueixen la primera partició que donà caràcter urbà a Rosario.

UBICACIÓ: Santa Fe, 748.

VISITES I CONTACTE: Dimecres a Divendres de 15 a 20h. Dissabtes i Diumenges de 10 a 20h. Adverteixen a institucions educatives i delegacions sol·licitar torns. Domicili Administratiu i horari d'atenció: San Lorenzo, 745. Dilluns a Divendres de 7 a 13h. Telèfon: 4802547.

MUSEU EXPERIMENTAL DE CIÈNCIES

EXPOSICIONS: Compta amb les àrees de: matemàtiques, física, ciència i tecnologia, astronomia i astronàutica, geologia, química i biologia. Les mostres són: Principis i aplicacions de l'òptica; Experiència amb colors; Danses tridimensionals (holografia); Un món anomenat Athmos (meteorologia); Energies alternatives i ús racional; $E=MC^2$: la Teoria de la Relativitat i la seva influència en el coneixement de l'Univers. Einstein: el científic i l'home. A més, posseeix dos àmbits especials: "ciencianiño" i "videociència", on els més petits poden manipular, amb l'ajuda de guies especialitzats, equips didàctics sobre magnetisme, electricitat, pressió, mecànica, llum i so.

ALTRES ACTIVITATS: Es poden realitzar, també, experiències pràctiques d'òptica, llum làser, energia estàtica, propagació de les radiacions electromagnètiques, observacions en telescopi i microscopi. Alhora, es desenvolupen cursos i conferències i s'empren 2 mètodes de difusió: l'audiovisual, basat en programes especials de vídeo-ciència i computació, exposició de maquetes, fotografies, panells i elements especials; i l'experimental, relacionat amb la participació activa del visitant.

HISTÒRIA: El museu, especialitzat en ciències físiques, naturals i afins, fou inaugurat el 24 de setembre de 1987.

És membre titular de la “Red de Popularización de la Ciencia y la Tecnología en América Latina y Caribe – UNESCO (Red-POP)”. El centre s’ubica al segon pis de l’edifici Planetari Luis C. Carballo. Disposa d’una superfície de 1000 m² dividida en mòduls. Consisteix en un museu interactiu que, des dels seus inicis, partí amb un concepte nou que convidava a la participació i interacció dels visitants amb les peces, per mitjà de mòduls experimentals.

UBICACIÓ: De la Tradición, 1602. Complex Astronòmic Municipal

VISITES I CONTACTE: Dissabtes, Diumenges i Festius de 17,30h a 20,30h. Entrada: \$3. Visites guiades: Dimarts i Dimecres de 9 a 13h. Entrada: \$2 per alumne. Docents sense càrrec. Telèfon: 4802554.

MUSEU MUNICIPAL DE BELLES ARTS “JUAN B. CASTAGNINO”

EXPOSICIONS: A l'edifici coexisteixen produccions dels fundadors de la plàstica al país fins a expressions de l'art contemporani. Compta amb 31 sales de diferents superfícies i alçades, disposades en un recorregut circular al voltant de patis interiors.

ALTRES ACTIVITATS: La seva biblioteca especialitzada en art, ofereix per a la consulta un rellevant i variat material bibliogràfic format per llibres, diapositives, vídeos, cd's, catàlegs i publicacions periòdiques especialitzades en arts plàstiques, art contemporani, història de l'art, estètica, arquitectura, música, fotografia, literatura, filosofia, teatre i cinema.

COL·LECCIÓ: Compta amb prop de 3.000 obres que s'anaren aplegant al llarg de més de 80 anys. Aquesta fita s'assolí gràcies a diversos agents: l'herència del fons de l'antic museu; compres realitzades pel govern municipal i provincial i per la Fundació Castagnino; importants donacions particulars; i premis adquisició dels tradicionals salons nacionals i municipals organitzats per aquesta institució. Així s'ha reunit un destacat conjunt de pintures, escultures i sèries de gravats emblemàtics de l'art argentí dels segles XIX i XX, i valuoses peces europees de diverses èpoques.

HISTÒRIA: Es considera el centre museològic més important de l'interior del país. La institució inclou, a més: un auditori; dipòsits condicionats per a la conservació de les obres; biblioteca; botiga; instal·lacions de restauració i serveis pel públic. S'inaugurà el 7 de desembre de 1937 a la intersecció entre Boulevard Oroño i Avinguda Pellegrini.

L'edifici fou donat a la ciutat per Rosa Tiscornia de Castagnino, en memòria del seu fill Juan Bautista, un notable col·leccionista d'art d'inicis del segle XX i membre de la primera Comissió Municipal de Belles Arts de Rosario. La construcció del museu fou dirigida per l'arquitecte Hilarión Hernández Larguía i l'enginyer Juan Manuel Newton.

UBICACIÓ: Carlos Pellegrini, 2202. Parque de la Independencia.

VISITES I CONTACTE: Dimecres a Dilluns de 15 a 21h. Visites guiades: Cal sol·licitar torn per telèfon. Telèfon: 4802542/43.

MUSEU URBÀ ART A LA VISTA

OBJECTIUS: El gran desafiament d'aquest museu urbà, únic per les seves característiques integradores, és transformar l'entorn i construir noves senyals instal·lant la cultura en l'espai públic.

EXPOSICIONS: Entre els artistes presents destaquen: Antonio Berni; Julio Vanzo; Emilia Bertolé; Juan Berlingieri; Alfredo Guido; Juan Grela; Leónidas Gambartes; Augusto Schiavoni; Luis Ouvrad.

COL·LECCIÓ: Circuit Aduana; Circuit Pellegrini; Circuit Corrientes; Circuit Centre.

HISTÒRIA: Proposa l'espai urbà com un escenari de trobada entre la gent i l'art, reproduint a escala gegant l'obra d'artistes rosarins consagrats. Les mitgeres dels edificis serveixen com a suport dels quadres i Rosario es transforma en un museu inèdit a l'abast de la mirada de tothom. Aquest és un projecte que triangula estat, capitals privats i disposició ciutadana. Així les obres dels artistes se situen sobre les parets dels edificis, inserint-se en el paisatge urbà i formant part de la vida quotidiana.

UBICACIÓ: Aristóbulo del Valle, 2734.

VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4802511 (int. 255).

2.2.1.2. Museus Provincials

MUSEU HISTÒRIC PROVINCIAL “DR. JULIO MARC”

OBJECTIUS: S’encarrega de conservar, investigar i difondre diversos aspectes de la història local, regional i nacional. A més, compta amb peces originàries de varies cultures americanes que estenen el seu àmbit d’influència a tota Llatinoamèrica.

ALTRES ACTIVITATS: L’Àrea de Didàctica treballa amb els centres educatius públics i privats de tots els nivells, mitjançant la concreció de visites guiades, especialment preparades d’acord als continguts curriculars de cada grau. El Museu ofereix també:

- Accés al material bibliogràfic per a investigadors i especialistes amb assessorament del personal tècnic.
- Assessorament en protecció del Patrimoni Cultural
- Visites i Tallers per a establiments educatius
- Visites programades per a Escoles de tots els nivells i modalitats, així com per a persones amb capacitats diferents.

- Visites guiades els Diumenges, destinades a públic general.
- Visites animades amb titelles els Divendres
- Cursos, conferències i audiovisuals.

COL·LECCIÓ: El seu patrimoni reuneix un dels majors referents artístics, bibliogràfics i numismàtics del país. Està format per peces arqueològiques, pintura, escultura, argenteria, tèxtils prehistòrics, mobiliari, arts decoratives, documents i armes. Compta amb 2 Biblioteques i 1 Arxiu General, que acullen material destacat sobre història local i nacional. A més de llibres, revistes i publicacions periòdiques argentines, disposa d'una completa hemeroteca des dels inicis de la premsa gràfica de la regió i una gran varietat de documents impresos i manuscrits que es remunten al segle XVI. També integren aquest fons documental una completa mapoteca, arxiu fotogràfic i col·leccions de targetes, programes artístics i bitllets de banc. A inicis del 2006 es començà a implementar la consulta de material microfilm.

HISTÒRIA: Fou fundat el 1939, per iniciativa del Dr. Julio Marc, qui exercí com el seu primer Director. Ubicat al Parc de la Independència, l'edifici fou projectat per l'enginyer arquitecte Ángel Guido. El museu ha incorporat recentment notables millores a l'edifici i a l'equipament, amb la finalitat d'optimitzar l'atenció al públic. Aquestes inclouen: climatització d'una important superfície coberta d'exposició i una renovada museografia. A més, cal afegir-hi 2 dipòsits dotats de la darrera tecnologia en emmagatzemament de béns, amb control climàtic, equips d'arxiu, medicació i control.

UBICACIÓ: Avenida del Museo, 1858. Parque de la Independencia (2000).

VISITES I CONTACTE: Dimarts a Divendres de 9 a 17h. Dissabtes, Diumenges i Festius de 14,30 a 18,30h. Biblioteca: Dimarts a Divendres de 9 a 14,30h. Telèfon: 4721457.

També s'hi troba el **MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS "DR. ÁNGEL GALLARDO"** (San Lorenzo, 1951).

2.2.1.3. Museus Privats

MUSEU D'ART SACRE "EDUARDO BARNES"

EXPOSICIONS: Part del material exhibit és obra de l'artista Eduardo Barnes.

HISTÒRIA: El Museu es troba als subsòls de les instal·lacions del teatre "El Círculo" de Rosario. Des de fa més de 90 anys "El Círculo" de Rosario ofereix les màximes expressions de les arts i la cultura.

UBICACIÓ: Francisco Narciso Laprida, 1235.

VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4245349/4483784.

També s'hi troben:

MUSEU DEL PORT (General Manuel Belgrano, 341)

ARXIU FERROVIARI REGIONAL DE L'ASSOCIACIÓ "AMIGOS DEL RIEL"
(27 de Febrero, 559)

MUSEU "DIARIO LA CAPITAL" (Domingo Faustín Sarmiento, 763)

MUSEU DEL PARANÀ I LES SEVES ILLES (Raúl Domínguez, 300)

2.2.2. Altres activitats culturals

2.2.2.1. Festivals

Festival d'Arts Escèniques Contemporànies "El Cruce"
OBJECTIUS: El Festival reuneix a artistes locals i convidats nacionals i estrangers de diverses disciplines, cercant la confluència de propostes innovadores de l'escena actual i tendències que reflecteixin al públic local el panorama escènic contemporani.
HISTÒRIA: Neix l'any 2000 amb la necessitat de propiciar i establir a la ciutat un espai de trobada per a la producció de grups i companyies independents de Dansa Contemporània, Dansa Teatre i Teatre.
UBICACIÓ: Aristóbulo del Valle, 2743. Secretaria de Cultura i Educació Municipal.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4804511 (int. 166). E-mail: elcruce@rosario.gov.ar / contacto@festivalelcruce.com.ar

Festival d'Estels "Pintemos el cielo de Rosario"
OBJECTIUS: Promoure la reunió familiar al voltant d'una ocupació que sumi diverses generacions. Ressaltar la importància de la utilització d'un espai públic, generant un recorregut que l'optimitzi, transformant-lo i promovent-lo. Mostrar la ciutat des d'una perspectiva diferent, incentivant la incorporació de l'espai aeri. Estimular la cooperació dirigida a un mateix objectiu. Incentivar la capacitat perceptiva i les possibilitats que ofereix la utilització creativa del temps lliure.
HISTÒRIA: Es realitza de mode consecutiu des del 2001.
UBICACIÓ: CMD Nord Villa Hortensia. Parc Scalabrini Ortiz.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4806822 (int. 122).

Festival de cine per a la tercera edat “Una Mirada Mayor”
OBJECTIUS: Oferir a la gent un àmbit d’inclusió cultural. Obrir un espai de trobada i reflexió per a gent gran. Apropar la dinàmica del Cine-Debat com una modalitat de manifestació de la cultura. Generar un espai de debat sobre problemàtiques socials a partir dels elements que ofereixen les pel·lícules projectades al cicle.
HISTÒRIA: El Festival nasqué l’any 2006 amb l’objectiu de brindar una oferta cultural de qualitat que contribuís a millorar la qualitat de vida de la gent gran, propiciant la reflexió i la trobada.
ORGANITZACIÓ: Centre Audiovisual Rosario (Secretaria de Cultura i Educació); Escola de Gerontologia Municipal; Centres de Dia per a la Tercera Edat (Secretaria de Promoció Social), Municipalitat de Rosario.
VISITES I CONTACTE: E-mail: info@centroaudiovisual.org.ar

Festival de Jazz Rosario “Santiago Grande Castelli”
OBJECTIUS: Ser representatiu del jazz que es produeix a Rosario. Esdevenir trobada de portes obertes al més destacat de l’escena nacional, afavorint l’intercanvi i el contacte entre els artistes. Produir sinèrgies que s’estenguin més enllà del Festival.
PROGRAMACIÓ: Abraça tots els estils del gènere, interpretats per prestigioses bandes locals i convidats de gran renom, tant nacionals com internacionals.
HISTÒRIA: El Festival s’inicià l’any 1997
UBICACIÓ: El programa central es desenvolupa al teatre Príncep d’Astúries, del Centre Cultural Parc d’Espanya, juntament a activitats i espectacles descentralitzats a diferents espais de la ciutat.
ORGANITZACIÓ: Secretaria de Cultura i Educació Municipal
VISITES I CONTACTE: E-mail: cultura@rosario.gov.ar

Festival Latinoamericà de Vídeo Rosario

PROGRAMACIÓ: Aquest tipus de certamen dóna acollida a tots els gèneres i categories que el vídeo pot concebre. Anualment, s'hi observen les produccions dels creadors locals i de Llatinoamèrica.

HISTÒRIA: Des del 1993, esdevingué un punt de trobada pels realitzadors i el públic.

ORGANITZACIÓ: CAR (Centre Audiovisual Rosario) depenent de la Secretaria de Cultura i Educació Municipal i TEA Imagen.

VISITES I CONTACTE: E-mail: info@centraudiovisual.gov.ar

Web: www.centroaudiovisual.gov.ar / www.teaimagen.com.ar

Festival Internacional de Cine per a Nens i Joves “Divercine”

PROGRAMACIÓ: Presenta un panorama de les noves produccions independents cinematogràfiques per a nens i adolescents.

UBICACIÓ: Des de la seva primera edició, s'ha dut a terme a diferents espais com la sala Mateo Booz, el Centre Cultural Parc d'Espanya, el Centre d'Expressions Contemporànies (CEC) i L'Illa dels Invents.

ORGANITZACIÓ: CAR (Centre Audiovisual Rosario).

VISITES I CONTACTE: E-mail: info@centroaudiovisual.gov.ar

Web: www.centroaudiovisual.gov.ar

Festival Internacional de Poesia
OBJECTIUS: Crear un espai de difusió oral de la poesia, reconèixer els valors culturals de cada país representat i aprofundir aspectes de la identitat.
HISTÒRIA: És considerat un dels festivals més importants i destacats d'Amèrica Llatina i del món. Des del 1993 ha esdevingut un clàssic del con sud i únic del seu tipus a l'Argentina. Aquesta trobada, que començà amb majoria d'escriptors locals i nacionals, ha anat incorporant poetes llatinoamericans de reconegut prestigi.
UBICACIÓ: Aquesta trobada es desenvolupa al Parc Nacional a la Bandera.
ORGANITZACIÓ: Ministeri d'Innovació i Cultura de la Província de Santa Fe; Secretaria de Cultura i Educació de la Municipalitat de Rosario.
VISITES I CONTACTE: E-mail: cultura@rosario.gov.ar

Festival Internacional de Teatre
OBJECTIUS: Apropar una extensa proposta teatral de diferents països del món que mostri els avenços i les novetats en aquest àmbit artístic.
PROGRAMACIÓ: Inclou diferents obres per tal d'arribar a un públic variat
HISTÒRIA: Aquesta trobada anual, iniciada el 2006, esdevé un lloc per a descobrir, gaudir i avaluar l'actualitat del teatre al món.
ORGANITZACIÓ: Institut Nacional del Teatre. Auspicien la Municipalitat de Rosario i el Govern de la Província de Santa Fe.
VISITES I CONTACTE: E-mail: intpresenta@gmail.com

2.2.2.2. Trobades

Trobada i Festa Nacional de Col·lectivitats
HISTÒRIA: És la festa popular més important de Rosario i la seva regió d'influència. D'ençà 1985, cada novembre, s'apleguen mostres culturals dels 5 continents: música, dansa, costums, artesanies i gastronomia. A cadascuna de les edicions participen 50 col·lectivitats i hi assisteixen més de mig milió de persones.
ORGANITZACIÓ: ETuR ("Ente Turístico Rosario", Municipalitat de Rosario); Associació de Col·lectivitats estrangeres de Rosario.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4802230 E-mail: info@rosarioturismo.com

"Pallasadas". Trobada Internacional de Pallasos i Artistes Urbans
OBJECTIUS: Propiciar a Rosario un àmbit per a la realització d'aquestes produccions.
PROGRAMACIÓ: Espai d'expressió i confluència popular que fa de l'acrobàcia, els malabars, el clown i l'activitat circense, veritables modalitats de trobada entre estètiques, disciplines, edats i formes de comunicació diferents.
ALTRES ACTIVITATS: Aplega tant a artistes locals com a convidats nacionals i internacionals, i s'hi succeeixen espectacles, tallers, intervencions urbanes, trobades d'improvisació, projeccions i mostres, entre altres activitats.
HISTÒRIA: És una trobada anual que, des de la seva inauguració l'any 2000, reuneix la producció artística de pallasos, artistes urbans i circenses amb el públic.
ORGANITZACIÓ: Escola d'Arts Urbanes i Àrea d'Arts Escèniques. Secretaria de Cultura i Educació.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4804511 (int. 166) E-mail: festivalpayasadas@gmail.com

2.2.2.3. Esdeveniments

Setmana de l'Art
OBJECTIUS: Convertir Rosario en un espai d'art per a què tota la comunitat pugui gaudir de diverses obres que habitualment estan reservades per a uns pocs indrets.
PROGRAMACIÓ: Al llarg d'una setmana la producció artística es presenta d'una manera diferent a l'habitual. El carrer, tant com els espais oficials i privats són l'escenari d'aquesta trobada que estreny el diàleg entre l'íntim i el públic.
HISTÒRIA: Aquesta acció s'inicià l'any 2005
ORGANITZACIÓ: Museu Castagnino-MACRO. Secretaria de Cultura i Educació/CEC.
VISITES I CONTACTE: E-mail: informacion@macromuseo.org.ar

Cicle d'estiu a l'Amfiteatre
PROGRAMACIÓ: Hi convergeixen música, teatre, dansa i projeccions, entre altres disciplines. Participen del mateix artistes nacionals i internacionals, i fonamentalment, artistes locals que hi troben un escenari on mostrar les seves produccions.
HISTÒRIA: Se celebra anualment, tots els estius, des de fa més de 15 anys.
UBICACIÓ: Aquest cicle es realitza a l'Amfiteatre Humberto de Nito.
ORGANITZACIÓ: Secretaria de Cultura i Educació Municipal. Ministeri d'Innovació i Cultura de la Província de Santa Fe.
VISITES I CONTACTE: E-mail: cultura@rosario.gov.ar

Rosario Màgica
PROGRAMACIÓ: Inclou, entre altres, un passeig pel cementiri, un ball de disfresses, sessions col·lectives de tarot o de lectura de mans i relats obscurs. A més, els ciutadans poden participar-hi compartint i difonent algun relat misteriós que coneguin.
HISTÒRIA: Del 28 al 31 d'agost, Rosario acull un esdeveniment que es relaciona amb el misteri, fantasia i encant que contenen els seus carrers.
VISITES I CONTACTE: E-mail: portalcult@rosario.gov.ar

2.2.2.4. Expressions

Tango i Casa del Tango
PROGRAMACIÓ: Les activitats inclouen: esdeveniments, concerts, mostres, performances, assaigs d'orquestres, classes i seminaris.
HISTÒRIA: La Casa del Tango fou inaugurada l'11 de desembre de 2004 (dia del tango) en un antic recinte destinat a carregar d'aigua les màquines dels trens.
UBICACIÓ: Presidente Arturo Illia, 1750.
ORGANITZACIÓ: La Secretaria de Cultura i Educació de la Municipalitat de Rosario ha pres acció per recolzar aquesta activitat i canalitzar les inquietuds dels seus seguidors.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4802415 E-mail: rosariotango@rosario.gov.ar

Programa de Capacitació Artesanal
OBJECTIUS: Promoure la tasca artesanal, el seu millorament, la innovació i l'aplicació de nous recursos per tal d'aconseguir la construcció d'objectes artesanals amb funcionalitat, d'alta qualitat i major possibilitat d'inserció laboral. Promoure espais creatius d'experimentació i disseny per a la creació d'objectes funcionals amb el fi de generar recursos, agrupar-se, compartir llocs de pertinença i treball auto-sustainable.
HISTÒRIA: El primer cicle s'inicià l'any 2003
VISITES I CONTACTE: E-mail: culturaviva@rosario.gov.ar

2.2.3. Altres agents culturals del territori

2.2.3.1. Centres Culturals Municipals

Casa de la Cultura “Barrio Alvear”
OBJECTIUS: Treballar en conjunt amb la xarxa d'institucions i els veïns del barri.
PROGRAMACIÓ: S'hi realitzen diversos tallers: fotografia, teixits artesanals, folklore, tècniques tèxtils, circ i malabars, ludoteca, jocs teatrals.
ALTRES ACTIVITATS: També s'organitzen esdeveniments, cicles de cinema i teatre, festes i activitats d'interès del barri.
UBICACIÓ: Francisco Lett, 4253.
VISITES I CONTACTE: Dilluns a Divendres de 8 a 20h. Telèfon: 4805628.

Centre Audiovisual Rosario
OBJECTIUS: Brindar un espai on els professionals locals, nacionals i de l'exterior, comparteixin el seu coneixement i experiència al voltant de la realització audiovisual.
PROGRAMACIÓ: Organitza seminaris, tallers i cursos. Comunicació, cine, vídeo, TV, producció, muntatge, il·luminació, posada en escena, direcció, direcció d'actors, direcció integral, guió, animació i disseny, són algunes de les propostes orientades a professionals vinculats a la tasca audiovisual.
HISTÒRIA: És un àmbit d'expressió i reconeixement per a les arts audiovisuals, un espai propi pels realitzadors de cine i vídeo independents de la ciutat i de l'exterior. Fou creat el març de 2001 a partir de la decisió de la Secretaria de Cultura i Educació de la Municipalitat de Rosario de jerarquitzar la Videoteca Municipal.
UBICACIÓ: Chacabuco, 1371. Estació Parque Urquiza.
VISITES I CONTACTE: Dilluns a Divendres de 9 a 18h. Telèfon: 4802545 (int. 112).

Centre Cultural “Bernardino Rivadavia”

OBJECTIUS: Difondre la cultura en totes les disciplines: Arts Plàstiques, Música, Teatre, Cine i Literatura.

PROGRAMACIÓ: S'organitzen activitats mitjançant Cicles Anuals. També funciona com a centre de Congressos i Convencions amb la cessió en lloguer de sales per a trobades, seminaris, simposis i exposicions comercials.

UBICACIÓ: General José San Martín, 1080.

VISITES I CONTACTE: Dilluns a Divendres de 8 a 22h. Dissabtes, Diumenges i Festius de 9 a 20h. Telèfon: 4802401.

Centre Cultural “Cine Lumière”

PROGRAMACIÓ: Compta amb una sala d'exposicions on s'exhibeixen diverses mostres, a més de dur a terme, anualment, cicles de música, cine i conferències. També desenvolupa tallers de música, teatre, expressió literària, escacs i titelles, per a nens, joves i adults.

UBICACIÓ: Dalmacio Vélez Sarsfield, 1027.

VISITES I CONTACTE: Dilluns a Divendres de 8 a 20h. Estiu: Dilluns a Divendres de 7 a 13h. Telèfon: 4804816.

Centre Cultural “Fisherton” – Ex Estació Antàrtida Argentina
PROGRAMACIÓ: Es dissenya tenint en compte les necessitats i els interessos de la gent del barri. El programa apunta a diferents edats i disciplines. A l’hora de programar cursos, tallers i exposicions es valoren primerament les propostes i la producció del lloc, sense treure importància a qualsevol oferta cultural de la ciutat o del país.
UBICACIÓ: Morrison, 8197.
ORGANITZACIÓ: El Centre Cultural és una institució autogestionada, administrada per un grup de veïns del barri Fisherton.
VISITES I CONTACTE: Horaris: Dimarts a Diumenges de 16 a 20h. Visites: Divendres, Dissabtes i Diumenges de 16 a 20h. Telèfon: 4517807.

Centre Cultural “Parque de España”/AECI
OBJECTIUS: Difusió de les expressions més contemporànies de l’art i la cultura iberoamericanes.
PROGRAMACIÓ: La programació permanent cerca interrogar amb una mirada interdisciplinària i atenta el complex camp de la cultura contemporània.
UBICACIÓ: Domingo Faustín Sarmiento, 101. Parque de España.
VISITES I CONTACTE: Horaris: Dilluns a Divendres de 9 a 19h. Estiu: Les galeries resten obertes de 7 a 21h. Telèfon: 4260941.

Centre Cultural “Martínez de Estrada”
HISTÒRIA: Obrí les seves portes l’abril de 2003 com un espai dedicat a activitats culturals ideades per als veïns del barri i de la zona; tant nens, com joves i adults poden realitzar-hi tallers gratuïts de diverses disciplines.
UBICACIÓ: Cachi, 1580 bis.

Centre Cultural “Parque Alem”
PROGRAMACIÓ: Convergeixen diverses activitats culturals, comunitàries i recreatives. S’ofereixen tallers de tango, ritmes caribenys, ioga i gimnàstica per a adults. Compta, a més, amb la Sala d’Expressions Artístiques, que regularment posa a escena diversos espectacles musicals, teatrals, literaris i didàctics.
UBICACIÓ: Nansen, 100. Parque Alem.
VISITES I CONTACTE: Horaris: Dilluns a Divendres de 8 a 18h. Gener i Febrer: Dilluns a Divendres de 9 a 12h. Telèfon: 4806632.

Centre Cultural “ Teatro Viaducto Avellaneda”
OBJECTIUS: Que el veïnat l’adopti com un espai de trobada on pugui abocar les seves inquietuds i generar projectes propis. En aquest sentit, s’adreça a tota la població del barri: nens, joves, adults i tercera edat.
PROGRAMACIÓ: Les activitats (tallers i cursos) que s’hi desenvolupen són: guitarra; plàstica creativa, dibuix, pintura i escultura en fusta; teixit; tall i confecció; dansa àrab; telar; anglès; literatura.
UBICACIÓ: Nicolás Avellaneda, 402.
ORGANITZACIÓ: El Centre Cultural depèn de la Direcció General de descentralització cultural de la Secretaria de Cultura i Educació de la Municipalitat.
VISITES I CONTACTE: Horaris: Dilluns a Divendres de 14 a 18h. Telèfon: 4804939.

Centre d'Expressions Contemporànies
PROGRAMACIÓ: És un espai de manifestacions artístiques.
UBICACIÓ: General Manuel Belgrano, 400.
VISITES I CONTACTE: Horaris: Administració: Dilluns, Dijous i Divendres de 9 a 13h. Capacitació: Dimarts a Divendres de 10 a 15h. Programació i Producció: Dimecres i Dijous de 10 a 14h. Gener: De 10 a 14h. Telèfon: 4802245/940.

Complex Astronòmic Municipal
HISTÒRIA: Fou inaugurat el 18 de juny de 1970.
UBICACIÓ: L'edifici s'ubica al sector sud-oest del Parc Urquiza. De la Tradición, 1602.
VISITES I CONTACTE: Estiu: Recés durant gener. Telèfon: 4802554/533.

Editorial Municipal de Rosario
OBJECTIUS: Contribuir a la promoció i difusió de la producció literària de la ciutat.
PROGRAMACIÓ: El seu catàleg de llibres inclou: narrativa, no ficció, poesia, infantils, assaig i història. Pel que fa al catàleg de discos, aquest tracta: rock, pop, cançons, folklore, jazz i fusió, tango, compilats, música de cambra i infantil.
HISTÒRIA: Fou creada l'any 1992 en l'àmbit de la Secretaria de Cultura i Educació de la Municipalitat de Rosario. Des dels inicis, organitza concursos periòdics de novel·la, relat, poesia i assaig, i edita les obres guanyadores junt a una sèrie de títols inèdits i obres d'artistes de la regió de trajectòria reconeguda.
UBICACIÓ: Aristóbulo del Valle, 2734. Secretaria de Cultura i Educació.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4804511 (int. 219).

Estació “Parque Urquiza”
HISTÒRIA: S'inaugurà el juny de l'any 2007. L'edifici, on antigament funcionava l'Estació del Ferrocarril Oest Santafesí, esdevingué un nou espai multifuncional que actua com a seu de diferents institucions i associacions.
UBICACIÓ: Chacabuco, 1371. Parque Urquiza.

La Casa de la Poesia
PROGRAMACIÓ: Organitza activitats vinculades a la paraula, oferint tallers, seminaris, cursos, exposicions i concursos sobre Literatura i diferents discursos.
HISTÒRIA: Inaugurada el 19 de setembre de 2001, data en què se celebrà la recuperació i restauració de l'immoble a la riba del riu Paranà.
UBICACIÓ: Paseo de las Artes, 301.
VISITES I CONTACTE: Horaris: Del 2 al 14 de gener de 9 a 13h. Del 15 al 31 de gener cessament d'activitats. Telèfon: 4802224/4248922.

2.2.3.2. Centres Culturals Privats

Associació Civil Cultural “Sentimiento Tango”
OBJECTIUS: La difusió de la pròpia cultura mitjançant l'ensenyament del Tango Dansa. Talment, totes les activitats desenvolupades tendeixen a difondre'l, en totes les seves expressions: cant, poesia, teatre, pintura, escultura, fotografia, etc.
PROGRAMACIÓ: Formen part d'estratègies planificades a futur immediat: Desenvolupament de programes per a la incorporació del tango dansa com a part de plans terapèutics per a pacients afectats per diferents patologies. Desenvolupament i aplicació de programes per a la recuperació de “nens del carrer”, amb eix en l'ensenyança del tango dansa com a alternativa d'integració laboral i social. Formació d'una biblioteca temàtica i un museu del tango.
HISTÒRIA: És una organització no governamental, sense ànims de lucre, fundada a Rosario des de fa 3 anys, per iniciativa d'un grup de persones aficionades al Tango.
UBICACIÓ: Corrientes, 152.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4474225.

Centre Cultural “El Portazo”
HISTÒRIA: “El Portazo” és un grup de teatre rosarí que neix l'any 2002. Amb l'inici de les seves activitats s'obrí també el Centre Cultural de barri, que funcionà fins l'any 2005. Durant aquest temps es realitzaren tallers artístics que permeteren obrir un espai cultural, més enllà de l'activitat com a grup de teatre. Amb la desaparició del centre, el grup de teatre continua actuant a la ciutat, sense descartar la reobertura del mateix.
UBICACIÓ: Callao, 749.

Centre Cultural “Pontificia Universidad Católica Argentina”
OBJECTIUS: Brindar a través de la promoció, difusió i intercanvi cultural una formació i educació disciplinària i humana a totes les persones dels distints àmbits socials a nivell nacional i internacional.
PROGRAMACIÓ: Organitza diferents activitats culturals dirigides a la comunitat, des de la seva plataforma a les ciutats de Buenos Aires, Rosario i Mendoza.
UBICACIÓ: Carlos Pellegrini, 3314.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4305902.

Espai d’Art “Fundación OSDE”
PROGRAMACIÓ: Espai expositiu on es duen a terme diverses mostres al llarg de l’any, i tot un seguit d’activitats al seu voltant: conferències, xerrades, discussions, debats, tallers, presentacions i projeccions audiovisuals.
UBICACIÓ: Nicasio Oroño, 973.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4205000.

“Ícaro Artes”. Institut d’Arts Contemporànies de Rosario
OBJECTIUS: Fer de l’art una forma de vida, promovent els artistes argentins. Aproximar la gent a l’art mitjançant mostres, cursos, conferències, etc. i habilitar la possibilitat d’accedir a l’adquisició d’obres originals.
PROGRAMACIÓ: Les activitats que desenvolupen actualment giren al voltant del teatre i la plàstica. Pròximament tenen previst celebrar un Festival Internacional de Poesia.
UBICACIÓ: Primero de Mayo, 1117.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4488671.

“La Percha”
OBJECTIUS: Desenvolupament de les àrees pedagògiques i productives al voltant de les arts escèniques. Generar diverses propostes escèniques explorant llenguatges amb el fi d’aportar a la cultura una tasca que permeti provocar, entretenir i reflexionar.
PROGRAMACIÓ: Des del març del 2004, compta amb un espai alternatiu, on duen a terme gran part de les seves activitats (esdeveniments, produccions, cursos i seminaris).
HISTÒRIA: El 2001, 5 membres fundaren aquest grup de gestió i producció teatral.
UBICACIÓ: Catamarca, 1155.
VISITES I CONTACTE: Telèfon: 4241557.

També s’hi troben els següents centres culturals:

Centre Cultural “La Angostura” (Pasco, 555)

Centre Cultural “La Escalera” (Nueve de Julio, 234)

Centre Cultural “La Peripecia” (Mendoza, 1066)

“Krass” Arts Plàstiques (General José San Martín; telèfon: 4215252)

“Olmos” Espai d’Art (Nueve de Julio, 2037; telèfon: 4263230)

Centre d’Obertura Multicultural “Pichincha” (Suipacha, 3; telèfon: 4355729)

Centre Cultural “Abajo” (San Lorenzo, 1100)

Centre Cultural “La Nave” (San Lorenzo, 1383)

Centre Cultural “La Paz” (La Paz, 14bis)

Centre Català de Rosario (Entre Ríos, 761; telèfon: 4255298)

“Amigos del Arte” (Tres de Febrero, 755)

“Art Express Palacio Fuentes” (Domingo Faustín Sarmiento, 724)

“Fundación Convivencia” (Mariano Moreno, 308)

“Arte Privado” (Manuel Dorrego, 26)

2.3. Altres experiències nacionals i internacionals

En aquest apartat es descriuran altres equipaments patrimonials similars, quant a continguts i temàtiques, que es troben tant a Argentina i altres punts de Sud i Nord Amèrica, com a la resta de continents.

Aquestes experiències seran enumerades en ordre a la proximitat territorial en relació al Museu de la Memòria de Rosario.

En primer lloc, apareixeran les que es troben a Sud Amèrica: Museu de la Memòria de l'ESMA (Buenos Aires, Argentina); Museu de la Memòria i Drets Humans (Santiago de Xile); Parc per la Pau Villa Grimaldi (Santiago de Xile); Centre Cultural i Museu de la Memòria (Montevideo, Uruguai).

A continuació, s'esmentaran les iniciatives originades als Estats Units: Coalició Internacional de Llocs de Consciència (Nova York); Museu Nacional dels Drets Civils (Memphis); Museu Memorial de l'Holocaust dels Estats Units (Washington).

Tot seguit, es farà constar el Museu de l'Apartheid present a Johannesburg, Sud Àfrica.

Serà el torn, aleshores, de fer referència als museus existents a Europa: Museu de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Internacional (Ginebra, Suïssa); Museu Memorial de Terezin (Praga, República Txeca).

Per últim, serà el torn dels equipaments creats al continent asiàtic: Museu Memòria de l'Holocaust de Jerusalem (Israel); Museu de la Guerra d'Alliberament (Dacca, Bangladesh); Museu Gulag (Perm, Rússia).

MUSEU DE LA MEMÒRIA DE L'ESMA

OBJECTIUS: Aquest espai es proposa impulsar el debat social, cultural i polític, la transmissió de la memòria i la promoció dels drets humans.

HISTÒRIA: L'Escola de Mecànica de l'Armada és una de les dependències de l'Armada Argentina, destinada a la formació de suboficials d'aquesta força en els aspectes mecànics i d'enginyeria de la navegació. Durant la dictadura (1976-1983) fou el més gran i actiu dels centres clandestins de detenció, per on passaren més de 5.000 detinguts desapareguts. Anomenat en clau "Selenio", funcionava a l'edifici del Casino d'Oficials. Ocupava el tercer pis, l'àtic i el soterrani. La seva disposició varià vers 1978, però mantenint-se a la mateixa àrea. Clausurat després del retorn a la democràcia, el 2004 es proposà convertir-lo en un museu per a recordar la repressió, documentant el terrorisme d'Estat, i un Arxiu Nacional de la Memòria. La Llei N° 1412 sancionada el 5 d'agost del mateix any la destinà a conformar l'Espai per a la Memòria i per a la Promoció i Defensa dels Drets Humans.

Per donar compliment a l'acord es creà una Comissió Bipartita, integrada per representants de la Secretaria de Drets Humans de la Nació i de la Subsecretaria de Drets Humans de la Ciutat de Buenos Aires. Les seves funcions foren supervisar les tasques de desocupació i traspàs del predi, que es produí en 3 etapes: el 28 de desembre de 2004, es retornaren els edificis del casino d'oficials, el pavelló central, les cases de suboficials 1 i 2, la infermeria i la guàrdia. El 15 de març de 2006, es traspassà més del 50% del predi que passà a ser administrat per la Comissió Bipartita. El 30 de setembre de 2007, es produí la desocupació total del predi. Alhora es realitzà un acte on foren presents autoritats nacionals i de la ciutat de Buenos Aires, supervivents de l'ESMA, i membres dels organismes de drets humans. Finalment, el 3 d'octubre, l'"Espai per a la memòria" obrí les seves portes a la societat.

UBICACIÓ: ESMA (Escola de Mecànica de l'Armada), Buenos Aires, Argentina.

VISITES I CONTACTE: Totes les visites són guiades i cal sol·licitar-les amb anticipació al correu electrònic espacioparalamemoria@buenosaires.gov.ar . A la comanda deu especificar-s'hi la quantitat de persones que participaran a l'activitat i si pertanyen a alguna institució, especialment si es tracta d'escoles o grups educatius. Les visites guiades duren aproximadament 2 hores i amb posterioritat es poden recórrer varies exposicions que tracten, des de diferents perspectives, la temàtica del terrorisme d'Estat a l'Argentina, els seus antecedents i conseqüències. Actualment es troba en ús.

MUSEU DE LA MEMÒRIA I DRETS HUMANS

OBJECTIUS: Els seus objectius són educar per la pau, convocant la ciutadania a la reflexió sobre les conseqüències de la intolerància i la necessitat d'una cultura d'inclusió, resolució pacífica de conflictes, respecte per la diversitat, solidaritat i valoració recíproca. També es proposa informar sobre les violacions als drets humans comeses entre 1973 i 1990 a Xile i reivindicar la memòria de les víctimes. Mitjançant objectes i exhibicions, seminaris, fòrums, publicacions, visites guiades i projeccions audiovisuals, el Museu cercarà transmetre als visitants sensacions i vivències destinades a facilitar la reflexió i l'aprenentatge del valor d'una cultura basada en el respecte als drets humans.

EXPOSICIONS: El Museu de la Memòria i els Drets Humans tindrà un caràcter nacional i restarà obert a la ciutadania. Reflectirà la vivència de les víctimes, però transcendirà les experiències individuals per a interpretar a tot el país. Promourà els drets humans i civils i rescatarà la memòria dels fets ocorreguts. Serà un poderós instrument pedagògic que contribuirà a fer realitat l'imperatiu del "Mai Més".

ALTRES ACTIVITATS: Aquest espai, també, es farà càrrec dels desafiaments en matèria d'aprenentatge sobre els drets humans amb una mirada creativa, pedagògica i artística, que remarqui els valors. A més de conservar documents, fotografies, material audiovisual i diversos objectes; catalogar-los, inventariar-los, exposar-los i difondre'ls, el Museu promourà el desenvolupament de competències per aprendre a pensar, sentir i actuar davant situacions on estiguin compromesos els Drets Humans.

HISTÒRIA: La creació del Museu de la Memòria i Drets Humans respon a què la societat refermi els valors que li foren negats en una època tràgica i quedaren palesats en imatges, icones, documents o monuments. Pretén rescatar la Memòria relacionada amb les violacions dels drets humans succeïdes entre l'11 de setembre de 1973 i l'11 de març de 1990. Aquesta és la base d'una convivència futura sostinguda sobre la valoració de la democràcia i el respecte a les diferències ideològiques. A Xile, des de la recuperació de la democràcia, s'han desenvolupat diverses iniciatives materials i simbòliques amb aquest esperit, tant des de les pròpies organitzacions i comunitats, com des de l'Estat. L'edifici del Museu tindrà una superfície propera als 5.300 m². El complex arquitectònic inclourà oficines de govern, privades, serveis de comerç i estacionaments. La seva inauguració és prevista pel novembre de 2009.

UBICACIÓ: Santiago de Xile, carrer Matucana cantonada amb Catedral, sector proper al Metro Quinta Normal, situat al circuit cultural Santiago-Ponent.

VISITES I CONTACTE: Projecte en fase d'execució.

PARC PER LA PAU “VILLA GRIMALDI”

OBJECTIUS: Actualment, el centre s’ocupa de preservar la memòria de les víctimes que foren recloses i desaparegudes a Villa Grimaldi, mitjançant obres culturals i esdeveniments memorials i polítics.

ALTRES ACTIVITATS: El 14 d’octubre del 2006 fou inaugurat el “Teatre per la Vida” a mans de la Presidenta de la República, Michelle Bachelet. El 10 de març del 2007 s’inaugurà un jardí de roses, junt a una petita font d’aigua. Aquestes flors recordaven les que existiren a l’antiga casa i que les internes podien notar tan sols pel seu aroma. Junt a les roses es col·locaren els noms de les 36 dones detingudes desaparegudes o executades que passaren per Villa Grimaldi. El 5 de maig del 2007 es realitzà la inauguració d’un mòdul d’exposició on es poden apreciar un grup de rails que es rescataren el 2004 des de la badia de Quintero. Aquests rails foren testimonis de la desaparició forçada de persones, ja que s’utilitzaren lligant-los als cossos dels presoners per a ser llançats al mar.

HISTÒRIA: Villa Grimaldi és una extensa propietat que funcionà durant la dictadura militar d'Augusto Pinochet com un dels més grans centres de detenció i tortura. Amb el cop d'estat de 1973, la Direcció d'Intel·ligència Nacional (DINA) instal·là el seu centre operatiu en aquest recinte, que passà a ser anomenat Quarter Terranova. El 1974 començaren a arribar els primers presoners, i a darreries del mateix any funcionava a plena capacitat. Aquesta fou l'època més dura en matèria de tortures i desaparicions forçades a Santiago. S'estima que prop de 4.500 persones passaren en algun moment detingudes per Villa Grimaldi. De les quals 226 foren desaparegudes per les forces repressives. Amb la dissolució de la DINA, el 1976, la propietat passà a la Central Nacional d'Informacions (CNI) per a fins administratius. Coincidint amb les acaballes del règim, la propietat fou subdividida en lots i es destruïren tots els recintes interns, excepte el mur perimetral, amb l'objectiu d'eliminar tota evidència del centre. Amb el retorn de la democràcia l'any 1990, el govern de Patricio Aylwin recupera la possessió de l'immoble i el 1995 s'hi destina la creació del "Parc per la Pau Villa Grimaldi". Amb la seva inauguració el 22 de març de 1997, es reté homenatge a tots els caiguts i torturats que passaren per aquest indret. El 27 d'abril del 2004 el recinte fou declarat Monument Històric Nacional per part del govern de Ricardo Lagos.

UBICACIÓ: Peñalolén, Santiago de Xile

CENTRE CULTURAL I MUSEU DE LA MEMÒRIA

OBJECTIUS: Recuperar la memòria sobre l'horror d el terrorisme d'Estat i els esforços del poble uruguaià en la seva lluita envers la dictadura; aportar coneixement a les noves generacions sobre la història recent del país per enfortir els elements constitutius de la identitat nacional; erigir-se com un espai d'intercanvi social i un àmbit generador de coneixement, no tan sols històric, sinó també sociològic i pedagògic.

ALTRES ACTIVITATS: Es concep com una institució on desenvolupar seminaris, investigacions, taules rodones, activitats artístiques, educatives i culturals en general, editar publicacions, entre altres, que promoguin el sentit crític i la reflexió.

HISTÒRIA: Promou de forma participativa la pau, els drets humans i la memòria de les lluites populars per la llibertat, la democràcia i la justícia social. Conceptes entesos com a construccions socio-històriques dinàmiques i en permanent desenvolupament. A partir d'aquí podran integrar-s'hi amb la major amplitud altres projectes i activitats que atenguin el desenvolupament integral de l'ésser humà en la seva dimensió personal i social. Els lineaments i orientacions d'aquesta institució seran el fruit de la reflexió i l'elaboració conjunta de les organitzacions i institucions participants desenvolupades democràticament en un marc d'absoluta independència acadèmica.

UBICACIÓ: Montevideo, Uruguai

VISITES I CONTACTE: Horaris de visita al Museu: Dimarts a diumenge d'11 a 17h.

**INTERNATIONAL COALITION OF SITES OF CONSCIENCE
(COALICIÓ INTERNACIONAL DE LLOCS DE CONSCIÈNCIA)**

OBJECTIUS: Aquesta xarxa mundial de llocs històrics es dedica específicament a recordar lluites per la justícia passades i enfrontar els seus llegats contemporanis. Alhora, la seva funció principal és estimular el diàleg sobre qüestions socials decisives i promoure valors humanitaris i democràtics.

HISTÒRIA: Fou fundada el 1999 per part d'institucions de diferents indrets del món: Museu del Districte Sis (Sud Àfrica); Museu Gulag (Rússia); Museu de la Guerra d'Alliberament (Bangladesh); Lower East Side Tenement Museum (EUA); Casa dels Esclaus (Senegal); Servei Nacional de Parcs (EUA); Memòria Oberta (Argentina); Memorial de Terezín (República Txeca); i el Workhouse (Regne Unit). Els seus objectius eren la preservació i transmissió del record d'esdeveniments històrics traumàtics per a les societats en què es troben inserits. Actualment, inclou 17 llocs de consciència i compta amb 150 membres i 1800 patrocinadors distribuïts en 90 països. Funcionen en emplaçaments (edificis i territoris) on es registraren els fets que s'intenten rememorar.

UBICACIÓ: Nova York, Estats Units

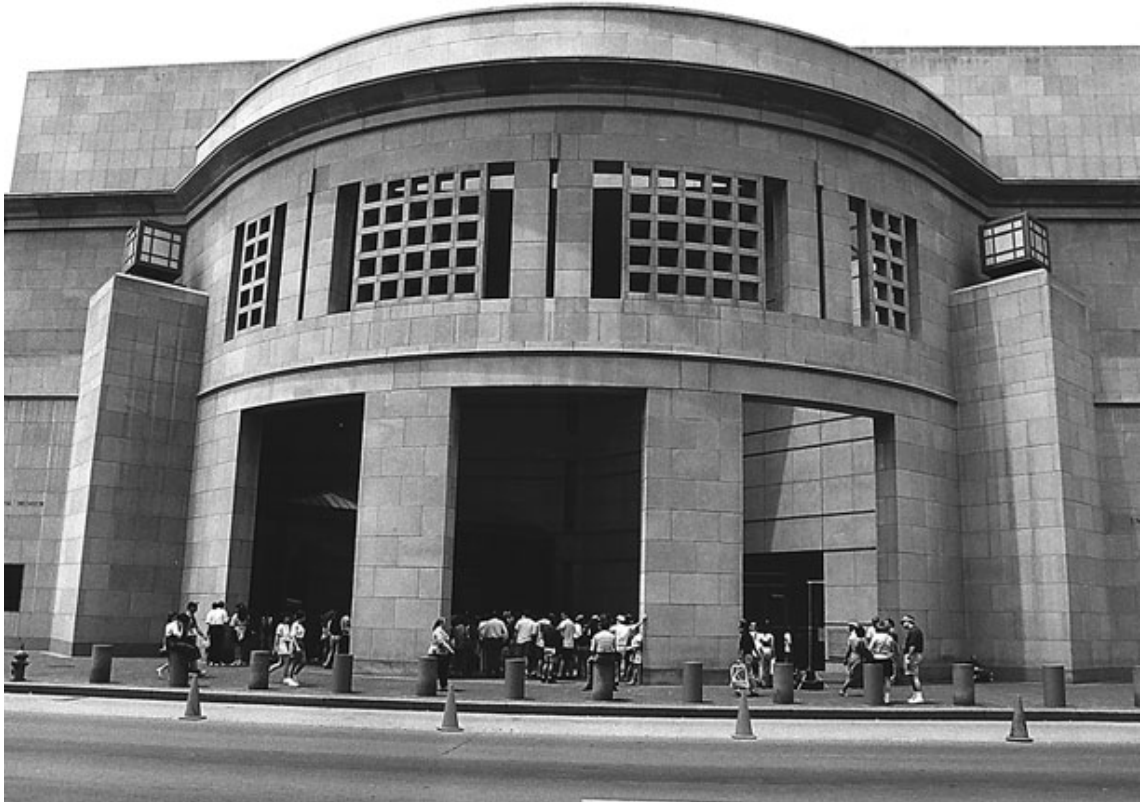
**THE NATIONAL CIVIL RIGHTS MUSEUM
(MUSEU NACIONAL DELS DRETS CIVILS)**

OBJECTIUS: Fer una crònica dels episodis clau del moviment pels drets civils americà i del llegat d'aquest moviment, per motivar, mitjançant les col·leccions, exposicions i programes educatius, la participació per la lluita dels drets civils i humans.

EXPOSICIONS: El Museu ha preservat la façana i el balcó de l'edifici del motel on Martin Luther King estigué per darrera vegada. El setembre de 2002 s'inicià el projecte d'ampliació del centre "Exploring the Legacy" (Explorar el llegat). Aquest projecte inclou una visió general sobre un dels moviments de drets humans més destacat i exhibicions interactives sobre les fites assolides gràcies a aquesta lluita. El Museu recrea alguns dels esdeveniments més crucials del moviment pels drets humans als Estats Units durant les dècades de 1950 i 1960. Els ambients de recreació d'esdeveniments, amb vídeo i so, traslladen els visitants a la Marxa per la Llibertat a Washington el 1963.

HISTÒRIA: Fou inaugurat el 28 de setembre de 1991 en l'edifici remodelat del Motel Lorraine, on fou assassinat Martin Luther King el 4 d'abril de 1968. El Museu segueix els rastres del Moviment Afro-Americà pels Drets Civils des dels inicis de l'esclavitud, examina l'efecte del racisme a la societat estatounidense i sotmet a consideració les problemàtiques de la pobresa i la injustícia econòmica i social.

UBICACIÓ: Memphis, Estats Units

**UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
(MUSEU MEMORIAL DE L'HOLOCAUST DELS ESTATS UNITS)**

OBJECTIUS: El Museu es dedica a documentar, estudiar i interpretar la història de l'Holocaust. També serveix com a monument commemoratiu oficial dels Estats Units als milions de jueus europeus i altres col·lectius assassinats durant l'Holocaust sota el mandat de l'Alemanya Nazi.

EXPOSICIONS: L'exposició permanent relata la història de l'Holocaust de forma cronològica. Comença el 1933 amb l'ascens al poder d'Adolf Hitler, i finalitza amb l'alliberament dels camps de concentració i la creació d'Israel. La mostra es divideix en 3 plantes que cobreixen diferents anys. La tercera planta, on s'inicia l'exhibició, abraça el període 1933-1940. Tracta sobre l'exclusió social dels jueus i la preparació de la Segona Guerra Mundial amb la invasió alemanya de Polònia. La segona planta continua amb l'etapa 1940-1945, centrant la narració en els camps de concentració, els centres de mort i els guetos. La primera planta parla sobre la resistència, el rescat i l'alliberament, així com sobre els anys de la postguerra. Com a cloenda de l'exposició, es projecta un audiovisual amb testimonis de supervivents de l'Holocaust.

<p>COL·LECCIÓ: Les instal·lacions alberguen un gran nombre d'exposicions, obres d'art, publicacions i objectes relacionats amb l'Holocaust. La institució col·lecciona i preserva evidències materials, distribueix material educatiu i produeix programes públics. També acull les commemoracions anuals de l'Holocaust.</p>
<p>ALTRES ACTIVITATS: El Museu, a més, acull el Comitè de la Consciència, un grup de pensament finançat amb fons públic i privat. La seva funció és la investigació del genocidi a totes les parts del món. S'ha nomenat a sí mateix interlocutor independent pel Genocidi de Darfur a Sudan, així com per a la guerra de Txetxènia a Rússia. Tanmateix, no té poder per a crear polítiques, sinó que serveix com una institució de consulta pel govern dels Estats Units i totes les nacions que demanin els seus serveis.</p>
<p>HISTÒRIA: Fou creat per una acta anònima del Congrés dels Estats Units l'any 1980. S'obrí al públic l'abril de 1993 amb una emotiva cerimònia on participà el president Clinton i el supervivent de l'Holocaust Elie Wiesel, qui encengué la flama eterna a la Sala del Record ("Hall of Remembrance"). La major part dels fons per a la construcció de l'edifici i les activitats del museu provenen de fonts privades, tot i que el govern dels Estats Units ofereix fons addicionals.</p>
<p>UBICACIÓ: Washington, Estats Units</p>
<p>VISITES I CONTACTE: Per visitar l'exposició permanent cal adquirir un passi gratuït que es pot adquirir el dia de la visita al museu.</p>

**APARTHEID MUSEUM
(MUSEU DE L'APARTHEID)**

EXPOSICIONS: Les exposicions foren organitzades i creades per un equip de directors, cineastes, historiadors i dissenyadors. D'aquesta manera s'inclogueren fotografies, material fílmic, panells amb text i diversos objectes. El visitant és conduït successivament a través d'una sèrie de 22 àrees expositives separades que recorren la història de l'Apartheid des del preludi, incloent la situació a la Sud Àfrica post-apartheid.

HISTÒRIA: És un complex museístic dedicat a il·lustrar l'apartheid i la història de Sud Àfrica durant el segle XX. El centre fou dissenyat per un consorci d'arquitectes amb l'objectiu de reflectir l'experiència sud africana, fonamentant-lo al voltant d'un gran jardí que pretén recrear el camp indígena.

UBICACIÓ: Johannesburg, Sud Àfrica

VISITES I CONTACTE: L'horari de visites és de 10 a 17h. El Museu resta tancat els Dilluns, el Divendres Sant i el Dia de Nadal. El preu de l'entrada per adult és de 30R. Les visites guiades suposen un cost addicional per persona de 5R i cal concertar-les amb anticipació. Visitar el museu complet suposa una durada de 2,5 hores; si no es llegeix tota la informació es pot realitzar en 1,5 hores.

**INTERNATIONAL RED CROSS AND RED CRESCENT MUSEUM
(MUSEU DE LA CREU ROJA I DE LA MITJA LLUNA INTERNACIONAL)**

EXPOSICIONS: A més de l'exposició permanent, també s'hi presenten mostres temporals especials. Fotografies i pel·lícules documentals, a més d'objectes i escrits apareixen relacionats amb l'ajuda de seqüències audiovisuals o per ordinador. Una de les sales expositives, anomenada "Avui", ofereix una original presentació per la qual s'entrega una imatge molt realista de les activitats actuals, a més d'informació procedent dels seus àmbits operatius.

COL·LECCIÓ: El Museu posseeix una sèrie de col·leccions i conserva béns del Comitè Internacional de la Creu Roja i de la Federació Internacional de Societats de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja.

HISTÒRIA: Fou inaugurat l'any 1988 i documenta les històries i activitats del moviment de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja Internacionals. S'ubica al costat de la seu del Comitè Internacional de la Creu Roja (CICR) i rep un promig anual de 70.000 a 80.000 visitants.

UBICACIÓ: Ginebra, Suïssa

**TEREZIN GHETTO MUSEUM AND MEMORIAL
(MUSEU MEMORIAL DE TEREZÍN)**

OBJECTIUS: Recordar els plans criminals del Nazisme; fer proactius els visitants en la lluita contra el ressorgiment dels grups d'extrema dreta, neonazis i nacionalistes; honorar els salvadors i els resistents a l'Holocaust; commemorar les víctimes.

EXPOSICIONS: El Museu del Gueto ofereix exhibicions permanents i temporals sobre la història del gueto, pel·lícules i visites guiades. El Cementiri jueu, construït fora de les parets del gueto, ofereix evidències de la funció de Terezín durant el règim nazi. El seu crematori presenta exhibicions permanents sobre la mortalitat i els funerals al gueto. El quarter de Magdeburg, seu de l'autogovern jueu durant la guerra, inclou la reconstrucció d'un dormitori i exhibicions permanents sobre música, literatura, belles arts i teatre al gueto; un testimoni de l'indomable esperit humà. Els visitants també poden realitzar visites guiades a la Petita Fortalesa i apreciar les seves exhibicions permanents dedicades a la història de Terezín abans de la Segona Guerra Mundial, als monuments d'art i al camp de concentració de Litomerice (1944-1945).

HISTÒRIA: Durant la Segona Guerra Mundial, durant l'ocupació Nazi de la part txeca de Txecoslovàquia, la petita Fortalesa de Terezín esdevingué una presó de la Gestapo i el Gran Fort (el poble de Terezín), en un gueto jueu i estació de trànsit vers els camps d'extermini a l'est. Des d'aquest camp de concentració es deportaren milers de persones cap a Treblinka i Auschwitz. Pels jueus desplaçats, el gueto de Terezín representà un lloc de patiment, però també de resistència: un valor d'autosacrifici i lluita incansable per salvar les víctimes del genocidi.

UBICACIÓ: Praga, República Txeca

YAD VASHEM

THE HOLOCAUST MARTYRS' AND HEROES' REMEMBRANCE AUTHORITY. AUTORITAT NACIONAL PEL RECORD DELS MÀRTIRS I HEROIS DE L'HOLOCAUST (MUSEU MEMÒRIA DE L'HOLOCAUST DE JERUSALEM)

OBJECTIUS: L'Autoritat Nacional pel Record dels Màrtirs i Herois de l'Holocaust es proposa perpetuar la memòria de les víctimes de l'Holocaust, amb l'objectiu de suprimir tot tipus d'odi, racisme i intolerància de les futures generacions.

ALTRES ACTIVITATS: Aquest centre duu a terme importants activitats també en l'àmbit educatiu i en tasques de recerca.

HISTÒRIA: L'edifici que acull el Museu Memòria de l'Holocaust de Jerusalem fou creat per llei l'any 1953, a instàncies del Parlament israelià i remodelat, posteriorment, durant l'any 2005.

UBICACIÓ: Jerusalem, Israel

**THE BANGLADESH LIBERATION WAR MUSEUM
(MUSEU DE LA GUERRA D'ALLIBERAMENT)**

OBJECTIUS: El Museu es dedica a les persones amants de la llibertat de tot el món i a les víctimes de les atrocitats i la destrucció sense sentit, en nom de la religió, l'origen ètnic i la integritat territorial. Talment, intenta establir vincles entre la història de lluita popular i sacrificis per la democràcia i els drets nacionals, i casos contemporanis d'abusos comesos contra els drets humans i de tendències fonamentalistes.

EXPOSICIONS: El Museu ocupa un edifici de 3 plantes. En 6 galeries es presenta la història i el ric patrimoni cultural bangladeshí, l'alçament contra el domini britànic i la lluita unida per la democràcia laica i els drets nacionals durant el règim militar paquistaní. A continuació, els visitants presencien les tragèdies del genocidi, la resistència armada, els camps de refugiats, la formació del govern de Bangladesh, la dimensió internacional i la victòria definitiva el desembre de 1971. Es tracta d'un museu viu on la història transcorre davant els ulls dels visitants, que es fan conscients del mode en què els principis fonamentals de la Constitució de Bangladesh de 1972 (democràcia, laïcisme i nacionalisme) evolucionaren com els fonaments d'un Bangladesh independent.

COL·LECCIÓ: Està formada per més d'11.000 objectes, entre els quals s'inclouen fotografies inèdites, documents, armes, municions i materials emprats pels lluitadors i els màrtirs de la Guerra d'Alliberament. També s'hi exposen materials i restes humanes pertanyents als màrtirs del camp d'execució de Jallad Khana, després d'excavar 2 camps d'execució prop de la capital, Dacca, amb l'ajuda de l'exèrcit de Bangladesh.

HISTÒRIA: El Museu de la Guerra d'Alliberament fou creat el 1996 pel Muktiyuddha Smriti Trust per a commemorar la lluita i els sacrificis del poble que desembocaren en la proclamació de la independència de Bangladesh. El centre també documenta els crims comesos pels militars de Pakistan i els seus agents durant 1971. El museu és el resultat de les iniciatives cíviques que s'han dut a terme per a divulgar una visió autèntica i no partidària de la història de la Guerra de la Independència.

UBICACIÓ: Dacca, Bangladesh

GULAG MUSEUM (MUSEU GULAG)

OBJECTIUS: El Museu Gulag pretén promoure els valors democràtics i la consciència civil a la societat russa contemporània, mitjançant la preservació del darrer camp polític soviètic, com a record de la repressió i com a monument històric i polític important. Així mateix, vol simbolitzar no tan sols el passat totalitari, sinó també la resistència i la lluita contra l'accionar criminal de l'autoritat.

EXPOSICIONS: El Museu reconstrueix i preserva 2 seccions diferents, emprant l'ebenisteria original de la presó: el Camp de Màxima Seguretat (on es retenien els dissidents "no reformats" que complien sentències per reincidència) i el Camp de Regiment Estricta. Al Camp de Màxima Seguretat s'han restaurat barricades, vigies, celes per a dormir, treballar i exercitar-se, així com altres estructures del camp. Els visitants recorren els mateixos camins que transitaven els presoners i se'ls transmet una atmosfera d'aïllament. També es mostra una exhibició permanent que sota el títol "Presoners del Quarter de Màxima Seguretat" es dedica als presoners de Perm-36.

El Camp de Regiment Estricte es troba en procés de preservació i s'interpretarà de mode que reflecteixi de quina manera la presó i altres formes de repressió política esdevingueren aspectes "normals" de la vida durant el comunisme.

HISTÒRIA: Emplaçament que serví com a primer camp de treball stalinista on foren confinats els presos polítics. El sistema de camps d'empresonament, conegut com a Gulag, simbolitzà durant 70 anys el sistema polític repressiu i totalitari de la Unió Soviètica. Perm-36 és l'únic dels milers de camps de treball forçats de l'era stalinista que encara existeix. A darreries dels 50, quan la majoria dels camps foren tancats, Perm-36 esdevingué una presó pels arrestats per part de militars i policia, així com pels presoners polítics. Fins 1987, els dissidents més importants del període romangueren detinguts en aquest centre, aïllats de l'exterior i d'altres presoners. La conservació de Perm-36 s'inicià posteriorment al col·lapse del Partit Comunista el 1992. Actualment acull el Museu Gulag, un projecte mancomanat de Memorial Society i l'administració regional de Perm.

UBICACIÓ: Perm, Rússia

2.4. Anàlisi interna del Museu de la Memòria de Rosario

2.4.1. Descripció dels principals paràmetres del Museu

El Museu de la Memòria de Rosario és una institució governamental creada el 26 de febrer de 1998 per ordenança N° 6506 del Consell Municipal.

Depenent de la Secretaria de Cultura de la Municipalitat de Rosario, començà a funcionar el 30 de març de l'any 2001 a l'estació ferroviària Rosario Nord, on també s'hi troba l'Oficina de Drets Humans.

Actualment té previst establir la seva seu definitiva a l'edifici dels carrers Córdoba i Moreno, on funcionà el Comandament del II Cos de l'Exèrcit durant el règim militar. Des d'aquest indret es dissenyà i dirigí el pla de repressió i extermini sobre Rosario i les 7 províncies sota la seva àrea d'influència.

El Museu de la Memòria de Rosario segueix els lineaments proposats per la UNESCO per a l'organització de museus de caràcter temàtic: el seu treball consisteix en la recopilació, estudi, anàlisi i difusió dels esdeveniments ocorreguts durant la darrera dictadura militar, succeïda entre 1976 i 1983.

És el primer d'Argentina reconegut d'interès nacional i un dels primers d'Amèrica Llatina que treballa sobre les causes i conseqüències de l'accionar de l'Estat autoritari.

2.4.2. Estudi i documentació del Museu

El Museu basa els seus objectius en la investigació, la difusió i la creació de consciència servint-se de les següents eines:

- L'expressió testimonial i el rigor de la investigació.
- La denuncia del que mai més ha de tornar a ocórrer.

- L'educació per a la tolerància i la cultura de la vida en democràcia.

Donat que recuperar la memòria és un treball complex, que requereix múltiples abordatges, la tasca del Museu no es limita únicament a l'exhibició d'objectes i organització de mostres. Aquesta és tan sols una part de la seva activitat quotidiana.

En aquesta Institució s'investiga, s'organitzen cursos, conferències i seminaris, es recullen testimonis de supervivents i familiars, es visiten escoles i es capaciten docents.

Més de 80 persones es dediquen a preservar, transmetre i estudiar tot allò ocorregut durant els anys de la darrera dictadura argentina. Són estudiants, docents, mestresses de casa, empleats i professionals de gairebé totes les àrees.

Les activitats són gratuïtes i obertes a tot el públic. Aquestes inclouen:

- Exhibició de mostres periòdiques
- Organització de seminaris i cursos de capacitació dictats per professionals i acadèmics del país i de l'estranger.
- Desenvolupament de treballs d'investigació sobre tots els temes relacionats amb el període 1976-1983.
- Construcció d'una biblioteca i arxiu documental, obert al públic per a la seva consulta.
- Creació d'un arxiu oral en base a testimonis brindats per supervivents i diferents protagonistes dels anys de la dictadura.
- Assessorament educatiu a totes les escoles que ho requereixin.
- Subscripció de convenis i establiment de relacions interinstitucionals de cooperació i intercanvi.
- Confecció d'una base de dades que permeti elaborar el llistat definitiu de persones desaparegudes i assassinades a l'àrea del Segon Cos de l'Exèrcit.

Els departaments de treball que inclou el Museu són els següents, junt amb les tasques respectives:

Investigació

- Estudis sobre Rosario i el Segon Cos de l'Exèrcit durant els anys de la darrera dictadura. Aquesta fou la unitat militar que posseïa la jurisdicció sobre la província de Santa Fe (i consegüentment, sobre Rosario) i els 17 partits del nord de Buenos Aires al llarg del règim autoritari.
- Projecte de relats orals / programa testimonial
- Relevament d'arxius judicials, municipals i provincials.
- Tutoria d'investigacions (convenis amb la Universitat Nacional de Rosario)

Educació

- Tallers a les escoles d'EGB, Polimodal i formació docent.
- Seminaris de capacitació
- Material d'estudi per treballar a les aules
- Guies educatives per a escoles i públic de mostres

Biblioteca

- Literatura especialitzada en Drets Humans i memòria del passat recent
- Hemeroteca
- Videoteca

Presenta un important fons bibliogràfic, amb més de 2.000 volums, dedicat a l'anàlisi i estudi del Terrorisme d'Estat i els Drets Humans, no només orientat al cas argentí, sinó també al llatinoamericà.

Aquest material, a disposició del públic lector, abraça diversos camps disciplinaris: pedagogia crítica, dret, sociologia, antropologia, literatura, història, investigacions periodístiques i gènere testimonial.

Poden trobar-s'hi, talment, informes, investigacions i documents elaborats per institucions nacionals i estrangeres, com: Centre d'Estudis Legals i Socials; Comissió Nacional per a la Desaparició de Persones; Associació "Abuelas de Plaza de Mayo"; Institut Interamericà de Drets Humans (amb seu a Costa Rica); Amnistia Internacional (carpeta llatinoamericana de materials didàctics per a educació en Drets Humans); Informes de la Comissió Nacional sobre presó política i tortura (Xile); Drets Humans per a tothom (Perú).

D'altra banda, els usuaris també poden consultar una important col·lecció de publicacions periòdiques vinculades al període 1976-1983, formada per materials gràfics d'aparició setmanal i mensual.

A les quals s'hi afegeixen publicacions produïdes per les diferents juntes militars; així com una còpia digitalitzada de més de 150.000 folis que conformen la Causa Feced, peça fonamental per a comprendre els trets de l'accionar repressiu a l'àrea de Rosario i el Segon Cos de l'Exèrcit, durant la darrera dictadura militar; i el Diari del Judici a la Junta, produït en el primer govern democràtic.

La base documental s'ha completat amb una selecció de retalls periodístics seleccionats i ordenats en carpetes, segons descriptors, fet que facilita i agilitza la recerca d'informació per part de l'investigador.

Darrerament, s'ha incorporat, a més, un nombre important de monografies, tesis i projectes d'investigació, realitzats, tant per estudiants i investigadors de la Universitat Nacional de Rosario, com per integrants dels diferents departaments del Museu.

Finalment, també es facilita la consulta de pel·lícules i vídeos documentals i de ficció referits exclusivament a temàtiques afins als Drets Humans i al Terrorisme d'Estat.

Mostres i exposicions

- Investigació
- Muntatge de mostres pròpies

Les exposicions romanen exhibides 45 dies, aproximadament, amb una concurrència mitja de 2.000 persones. Es basen fonamentalment en la relació art i memòria, en el simbòlic i conceptual. Si bé hi ha hagut mostres més testimonials i documentals, la majoria comprenen representacions de la temàtica des de la plàstica, la fotografia i les instal·lacions mitjançant diferents camps artístics.

És necessari comentar, d'altra banda, que si bé el caràcter de les mostres s'emmarca dins la política de gestió de l'actual direcció, el fet de funcionar en un espai provisor, fa que de moment no es compti amb una exposició fixa que es refereixi a les dimensions a dalt apuntades, espai que serà central a la seu definitiva del Museu.

En relació a les exhibicions que es programen anualment, destaca per exemple, "Presente encendido", que palesava la realitat actual de nois i noies que viuen en una zona suburbana del gran Buenos Aires. Talment, una altra exposició, "Ferrocidio", abordà el procés de desaparició del ferrocarril com a mitjà de transport i connexió de tot un país.

El Museu s'adreça a diferents tipus de públic:

Als participants actius i supervivents, amb la convicció de què l'experiència històrica viscuda per ells és un element fonamental per a construir les bases de la societat futura.

A les persones que encara no han pogut explicar la seva experiència: brindant un espai que els permeti sortir del silenci. Reivindicant el dret a la paraula i a ser escoltats com a mode de pertinença i inclusió social.

Als que volen saber: narrant i reconstruint episodis de la història col·lectiva dels anys de la darrera dictadura que no sempre són abordats amb rigor i sistematicitat per part de la resta d'institucions públiques en general i educatives en particular.

Als incrèduls: mostrant que aquests fets succeïren, que aquestes persones existiren i que aquests esdeveniments tingueren lloc en un temps donat.

Als indiferents: posant en evidència el procés de pèrdua de llibertats i valors ètics i morals que significà per a la societat en el seu conjunt la implementació del Terrorisme d'Estat.

Pel que fa a la relació del Museu de la Memòria de Rosario amb la resta d'equipaments museístics de la ciutat, el lligam és estret i no existeixen jerarquies. En ocasions, si un d'ells organitza una activitat, la resta col·labora.

Per exemple, darrerament, el Museu de la Ciutat endegà una mostra on diversos museus de Rosario aportaren material. També es produeixen préstecs de mobiliaris i coordinació d'activitats que es realitza des de la Secretaria de Cultura.

En referència als recursos econòmics del Museu de la Memòria, es disposa d'un pressupost anual assignat, a més d'alguns imprevistos durant l'any per a les despeses derivades de les mostres.

Finalment, quant a recursos humans, s'hi troben tant personal de planta permanent, com transitòria, els quals són empleats del municipi. També s'hi compta el director, que és honorari, càrrec per concurs. I per últim, existeix personal que presta el seu servei i factura mensualment.

2.5. Tasca realitzada durant les pràctiques al Museu

La tasca realitzada durant les pràctiques al Museu de la Memòria de Rosario el mes d'abril del present 2009 fou la programació d'un cicle audiovisual sobre la temàtica dels drets humans i la memòria històrica, adreçat a estudiants de nivell polimodal (15-17 anys).

Concretament, l'eix vertebrador de la programació fou el protagonisme dels testimonis de fills de víctimes de la darrera dictadura argentina.

La feina també s'acompanyà de la redacció d'un informe justificatiu on constaren les motivacions, els objectius, la metodologia de treball, la selecció documental feta, i el conjunt d'activitats didàctiques complementàries.

Els passos que se seguiren per completar amb èxit la feina foren, en aquest ordre: tasca de recerca i documentació audiovisual i bibliogràfica; visualització de pel·lícules i documentals referents al passat recent d'Argentina; definició de la temàtica; selecció del material audiovisual (ficció i documental); elaboració de qüestions i exercicis pel treball educatiu amb els alumnes; i per últim, redacció de l'informe de pràctiques.

De la realització de les pràctiques al Museu de la Memòria de Rosario, convé destacar els coneixements obtinguts sobre el període dictatorial argentí més recent, el seu procediment repressiu; les pràctiques abusives i violadores dels drets humans; les víctimes derivades; i el moviment reivindicatiu per part de les agrupacions de familiars de detinguts desapareguts.

Alhora, cal fer esment a l'assimilació de coneixements referents a la producció audiovisual argentina contemporània referida a aquesta temàtica, tant de ficció com de documental. Un assumpte que, abans d'iniciar aquesta experiència, resultava en bona part desconegut.

Pel que fa a les competències i habilitats desenvolupades en el transcurs de les pràctiques, es podria fer referència a la capacitat de selecció, decisió i aprofitament del llenguatge cinematogràfic per a la transmissió de valors, idees i continguts ètics i morals.

Finalment, cal remarcar que arran d'aquesta experiència sorgí la idea de fonamentar el projecte final del Màster en Gestió del Patrimoni Cultural en la unió entre la preservació de la memòria històrica, la defensa dels drets humans, la difusió vers el públic adolescent, els mitjans audiovisuals i l'àmbit museològic.

D'aquí es concloué en idear una programació audiovisual destinada a alumnes de secundària amb l'objectiu d'apropar-los al seu passat recent mitjançant un llenguatge comunicatiu actual.

Alhora es proposà desenvolupar la seva creativitat i opinió personal a través de l'elaboració dels propis audiovisuals; i finalment, familiaritzar-los amb el món dels museus convertint-los en agents actius del disseny i muntatge expositiu.

En aquest sentit, les institucions de la ciutat de Rosario que es dibuixaren com a preeminents a l'hora de liderar aquesta activitat foren el Museu de la Memòria i el Centre Audiovisual de Rosario. Entitats especialitzades en els temes que reuneix aquest projecte: memòria històrica i mitjans audiovisuals.

3. OBJECTIUS

3.1. Objectius a nivell patrimonial

- Posar en valor material audiovisual de producció argentina, en la seva majoria, desconegut pel públic adolescent.
- Analitzar pel·lícules i documentals que tracten sobre la preservació de la memòria històrica i la defensa dels drets humans.
- Aprofitar la força del llenguatge audiovisual per generar impacte, transmetre missatges i provocar la reflexió entre l'alumnat.
- Aconseguir la reinterpretació del material visualitzat per part dels alumnes amb la realització dels propis projectes audiovisuals.

3.2. Objectius a nivell dels continguts

- Reflexionar sobre el terrorisme d'Estat, les seves pràctiques i metodologia.
- Debatre sobre les conseqüències derivades en la societat (generació desapareguda i fills apropiats).
- Adquirir els instruments necessaris per poder establir comparatives entre etapa dictatorial i democràtica, aprofundint en el referent a la violació dels drets humans.
- Posar en relleu el respecte vers els drets humans, la justícia i la llibertat democràtica.

- Transmetre valors (com el respecte, la solidaritat, la tolerància) i conceptes fonamentals en la construcció de la identitat i la consolidació d'una societat pluralista i democràtica.
- Treballar, reflexionar i debatre al voltant de temàtiques com la identitat, la memòria i el passat recent.

3.3. Objectius de públic

3.3.1. Segmentació de públics objectiu

- Apropar l'alumnat adolescent de nivell polimodal de Rosario (15-17 anys) a una etapa històrica recent del país.
- Aprofundir el seu coneixement sobre el període dictatorial argentí.
- Incentivar entre l'alumnat l'interès per conèixer i indagar el passat més proper.
- Promoure les relacions intergeneracionals, intensificant la connexió entre les generacions més joves i aquelles que visqueren durant el règim militar. Alhora estrènyer lligams entre pares i fills compartint experiències i intercanviant opinions.

3.3.2. Estimació del volum de visitants

- Aconseguir la participació del major nombre possible d'escoles de nivell polimodal de la ciutat de Rosario en les successives edicions del cicle audiovisual.
- Considerant que la capacitat de la sala expositiva del Museu de la Memòria és de 100 persones; i que en el nivell polimodal es compta amb un promig de 30 alumnes per classe (els quals es distribuïran en grups de 5 o 6 persones per a la realització de les activitats proposades). Es proposa efectuar 2 torns (matí i tarda) amb l'assistència de 3 escoles en cadascun.
- Per tant, s'estima un volum de 200 participants per edició (de 90 a 100 al matí i la mateixa quantitat a la tarda).

4. EL PROJECTE PATRIMONIAL: FASES I ELEMENTS INTEGRANTS

4.1. El projecte:

característiques bàsiques i trets generals

El projecte patrimonial “Veure i aprendre: Una mirada jove a la memòria” consisteix en una proposta basada en la divulgació, la reflexió i l’aprenentatge de continguts històrics mitjançant el llenguatge audiovisual.

S’estructura en 3 fases que es realitzaran successivament al llarg del primer trimestre del curs acadèmic (març-maig): en primer lloc, durant el març, els alumnes assistiran a la projecció del cicle audiovisual sobre memòria històrica i drets humans que es realitzarà al Museu de la Memòria de Rosario, després de la qual hauran de debatre i posteriorment, a l’aula, resoldre una sèrie de qüestions didàctiques que demostraran la seva comprensió sobre el tema analitzat.

En segon lloc, es proposarà als participants completar el treball amb un parell de tasques, que hauran de dur a terme durant els següents mesos dividint-se en diferents grups.

Una d’aquestes activitats serà la realització, durant l’abril, d’un projecte audiovisual propi inspirant-se en el material visualitzat prèviament al cicle.

Els curtmetratges seran exhibits a darreries del mes al Museu de la Memòria, per tal que els alumnes puguin contraposar opinions sobre els treballs realitzats.

A continuació, un cop completada aquesta part, durant el mes de maig, els mateixos grups hauran de palesar el procés de producció, gravació i realització de la filmació mitjançant una mostra expositiva a base de diversos plafons.

Aquesta exhibició es desenvoluparà al Museu de la Memòria de Rosario amb l'objectiu de comparar i compartir experiències.

4.2. Primera fase: projecte principal

4.2.1. Cicle audiovisual sobre memòria històrica i drets humans

Dins d'aquesta primera fase, és rellevant l'ús del llenguatge audiovisual com a eficaç mitjà transmissor i destacat recurs pedagògic en l'ensenyament de la història.

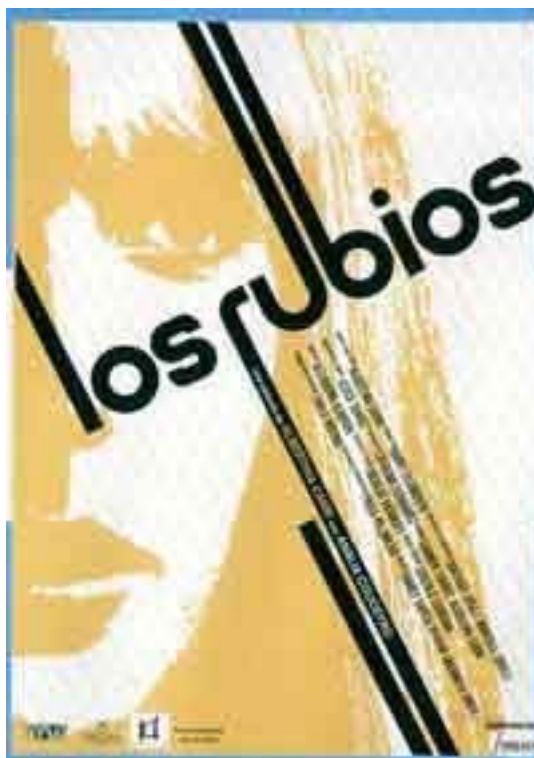
Alhora es configura com un instrument útil en la construcció de la memòria; una vàlida font històrica (per a estudiar esdeveniments polítics i socials); i un mitjà per expressar idees, comportaments i valors.

La selecció del material audiovisual abraça diferents gèneres (documental i ficció), oferint diversos modes d'explicar el relat.

A l'hora de dissenyar la programació es contemplaren 2 opcions que abordaven la temàtica de la memòria històrica de la darrera dictadura argentina a través de les històries dels fills de les víctimes de la règim, però des de 2 òptiques diferents. La primera feia referència a films creats pels propis fills de detinguts desapareguts; mentre la segona consistia en relats sobre aquests mateixos protagonistes.

Aquestes 2 opcions són les següents:

- Primera opció: Films realitzats per fills de detinguts desapareguts:
 - “**LOS RUBIOS**” d’Albertina Carri, 2003, 90 min, ficció/documental, Argentina.

Sinopsi: Aquest film és un recorregut per diversos estats de la memòria a partir de l'absència dels pares de la protagonista. La barreja entre ficció i documental s'explica per l'aparició d'una actriu que fa el paper d'Albertina Carri. Aquella va intervenint en la construcció de la narració i va interactuant amb la directora i l'equip de filmació en diferents escenes. Fragments, fantasies, relats i fotografies donen forma a una realitat que pertany al passat i es projecta en el present. A través d'aquests elements es construeix la història, on la protagonista descobreix l'impossible de la memòria.

Fitxa tècnica:

Producció: Albertina Carri i Barry Ellsworth

Producció Executiva: Pablo Wisznia

Cap de Producció: Paola Pelzmajer

Assistent de Direcció: Marcelo Zanelli i Santiago Giralt

Fotografia: Catalina Fernández

Càmera: Carmen Torres i Albertina Carri

Muntatge: Alejandra Almirón

Música: Gonzalo Córdoba

So: Jéssica Suárez

Temes Musicals: Ryuchi Sakamoto i Charly García

Títols: Nicolás Kasakoff

“Tape to film”: Emiliano López

- “M” de Nicolás Prividera, 2007, 150 min, documental, Argentina.

Sinopsi: El director i protagonista del documental, Nicolás Prividera, inicia una investigació per descobrir els fets succeïts amb la seva mare, Marta Sierra, segrestada per la darrera dictadura militar argentina.

Al no trobar dades rellevants sobre el seu destí posterior, comença a indagar en el passat militant de la mare, per desvelar els motius de la seva desaparició.

Fitxa tècnica:

Producció: Nicolás Prividera i Pablo Ratto

Producció Executiva: Vanessa Ragone i Pablo Ratto

Càmera: Carla Stella, Josefina Semilla i Nicolás Prividera

Muntatge: Malu Herdt

So: Demian Lorenzatti

Assistent de Producció: Nahuel Machesich i Carolina Urbieta

- “**PAPÁ IVÁN**” de María Inés Roque, 2000, 55 min, documental, Argentina i Mèxic.

Papá Iván

Sinopsi: La directora tracta de comprendre qui fou el seu pare, Julio Iván Roque, fundador de FAR a Córdoba i posteriorment integrant de la conducció de Montoneros, mort el 1977 per l'aparell repressiu de la dictadura, romanent encara desaparegut. María Inés escull com a fil conductor del film una carta que el seu pare li escriví a ella i al seu germà Iván, l'any 1972. La directora empra la primera persona en la seva pròpia veu en off per parlar en aquest documental, format a partir d'imatges d'arxius fílmics i fotografies que serveixen per reflectir tota una època.

Fitxa tècnica:

Productora: Centre de Capacitació Cinematogràfica (CCC)

Guió: María Inés Roque

Producció: Gustavo Montiel Pages, Hugo Rodríguez i Ángeles Castro Gurría

Fotografia: Carlos Arango de Montís i Hugo Rodríguez

So: Lena Esquenazi, Nerio Barberis i Eduardo Vaisman

Productor Associat: David Blaustein

- Segona opció: Films sobre fills de detinguts desapareguts:
 - **“HIJOS DE LA HISTORIA”** de Roberto Leonardo, 1998, 12 min, documental, Argentina.

Sinopsi: Es tracta d'un breu reportatge sobre l'agrupació H.I.J.O.S. ("Hijos e Hijas por la Identidad y la Justicia, contra el Olvido y el Silencio"), la qual és integrada per fills de desapareguts, assassinats, exiliats i presos polítics durant l'aplicació del terrorisme d'Estat a Argentina i la resta de Llatinoamèrica. Entre les seves proclames destaca el càstig als assassins de l'aparell repressiu i la reivindicació de la lluita revolucionària dels seus pares i companys. En aquest documental, fan acte de presència alguns dels seus membres, que expliquen les motivacions del seu grup i manifesten la seva postura crítica vers la situació política i social actual argentina.

Fitxa tècnica:

Producció: Marcelo Lazarte

Assistent de Producció: Mabel Frías

Assistent de Direcció: Mariel Roa

Director de Fotografia: Agustina Isar

Càmera: Mónica Trigila i Roberto Leonardo

Vestuari: Mónica Trigila

- “RAZÓN DE LA MEMORIA” de Gernos Lercher, 1995, 45 min, documental, Argentina.

Sinopsi: Compta amb 2 parts, la primera conté el testimoni de diversos integrants de l'associació H.I.J.O.S.; la segona part palesa la fundació d'aquest col·lectiu, on les diferents veus que intervenen parlen de temes com la reconstrucció de la identitat i de la història; la memòria i la justícia. Tot fent referència a formes creatives d'acció i expressant la seva negativa a ser utilitzats políticament.

Fitxa tècnica:

Producció: Myuca Lorens

Càmera i Edició: Dimas Games

Assistència de Direcció: Ruy Ponce de León

Música Original: Carolina Velázquez i Verónica Velázquez

Animació: Alexis Urusoff

- “**VICTORIA**” d’Adrián Jaime, 2008, 90 min, documental, Argentina.

Sinopsi: Explica la vida de Victoria Donda Pérez, un dels primers nadons nascuts en captiveri dins l’Escola de Mecànica de l’Armada, ex centre clandestí de detenció. La història arrenca des de la infantesa, travessant pràcticament el segle XX, fins finalitzar amb una mirada crítica a la globalització del capitalisme. 30 anys després, Victoria coneix la seva verdadera història i construeix un retrat documental de la seva família on conviuen fins el present, víctimes i repressors. En el relat, la protagonista va recorrent diferents espais i viu trobades significatives i simbòliques.

Per exemple: visita La Perla, ex centre de detenció, en el 31 aniversari del cop d'estat; a Buenos Aires s'entrevista amb les "Abuelas de Plaza de Mayo"; a la Església de Santa Cruz assisteix al tercer aniversari de les "Madres de Plaza de Mayo"; viatja a Canadà per trobar-se amb la seva àvia i oncles materns; a Santa Fe s'entrevista amb una cosina de la seva mare; a Entre Ríos i al Liceu Naval de la Plata es troba amb antics amics i companys del seu pare; per últim, el documental finalitza amb el primer retorn de Victoria a la ESMA (Escola de Mecànica de l'Armada). El film, en definitiva, intenta aportar a la recerca de més de 400 infants, avui adults, que havent nascut en captiveri, foren privats de la seva autèntica identitat des de la darrera dictadura militar argentina.

Fitxa tècnica:

Productor: Red de Mujeres Solidarias/I.N.C.A.A.

Productora General: Cecilia Merchan

Cap de Producció: Luciana Maffassanti

Assistent de Producció: Dante Fernández

Guió/Investigació: Adrián Jaime

Director de Fotografia: Adrián Jaime

Director de So: Nicolas Ghio

Música Original: Edgardo González

Muntatge: Lucio Pugni

- **“TATIANA SFILIGOY”** de Miguel Colón, 2007, 59 min, ficció, Argentina.

Sinopsi: Narra el cas de Tatiana Ruarte Britos i la seva germana Laura, 2 de les primeres netes recuperades per les “Abuelas de Plaza de Mayo” l’any 1980, amb la dictadura militar encara vigent. Els pares de Tatiana i Laura, i el segon espòs de la mare, foren segrestats l’any 1977, el primer a Córdoba i els altres 2 a Villa Ballester. Mentre fugia d’un grup de tasques, la mare deixà Tatiana i Laura (un nadó de pocs mesos) en una plaça, on foren trobades per la policia, qui les separà i les entregà a una llar per a infants orfes i a la Casa Bressol. Temps després foren adoptades legalment per un matrimoni que desconeixia la seva situació de filles de desapareguts, fins que l’any 1980, la recerca de les àvies donà resultats, malgrat el silenci dels jutges còmplices. Els pares biològics romanen desapareguts, mentre Tatiana i Laura mantenen una bona relació amb els seus pares adoptius, que col·laboraren des del primer moment amb les àvies i les nenes.

Fitxa tècnica:

Autors: Marcelo Camaño i Guillermo Salmerón, amb la col·laboració de Martín Méndez.

Producció executiva: Guillermo Salmerón

Producció general: Claudio Meilán

Fotografia: Pedro Suárez

Direcció de càstings: Claudia Zaefferer

Musicalització: Maxi Riguelme

Edició: Andrés Palacions

Post-producció: Hernán Luna

So: Carlos Serrano i Marcos Miranda

Direcció d'Art: Belén García Posadas, Manuel Paz i Mercedes Gumbold.

Vestuari: Georgina Duarte

Productor tècnic: Rubén Bértora

Tal com s'ha esmentat anteriorment, aquesta activitat es durà a terme durant el primer mes del trimestre inicial del curs, el març. Concretament, s'escollirà un dia laborable de la darrera setmana del mes per al seu desenvolupament (31 de març).

Donat que la capacitat de la sala del Museu de la Memòria és d'unes 100 persones i les classes de nivell polimodal són formades per uns 30 alumnes, es podran acollir unes 6 escoles, dividint-les en 2 torns: un de matí i un altre de tarda.

El que dóna com a resultat l'assistència de 90 alumnes en cada torn.

La selecció de les escoles es realitzarà per ordre d'inscripció (omplint el formulari que trobin a la pàgina web del Museu, via e-mail o bé per telèfon).

Talment, es confeccionarà una llista d'espera per a les successives edicions del cicle audiovisual.

4.2.2. Públic: alumnat de nivell polimodal (15-17 anys)

L'elecció del públic s'explica perquè es tracta d'adolescents pels quals resulta important la construcció de la pròpia identitat en relació amb el seu entorn social, temàtica que es reflecteix en la programació audiovisual.

Es tracta d'un tipus de públic que compta amb la maduresa suficient per poder aprofundir en els temes que centren el cicle audiovisual: memòria històrica i drets humans.

Més encara si es considera l'eix vertebrador temàtic de la programació, que consisteix en les històries i els testimonis de fills i filles de víctimes de la darrera dictadura argentina.

L'alumnat pot sentir-s'hi identificat o colpit pel relat amb més facilitat, pel seu paper com a fills.

4.2.3. Descripció dels continguts principals i secundaris

Convé destacar la importància de l'educació en valors, el respecte i la tolerància; la consideració envers els drets humans; i la difusió del coneixement sobre l'etapa dictatorial (les seves causes i conseqüències).

D'altra banda, la decisió de tractar la temàtica dels fills apropiats pels repressors de la dictadura i els fills de detinguts desapareguts durant el règim militar, s'explica per l'empatia que possiblement desperti en el públic adolescent l'aspecte més familiar, que els trasllada a una realitat propera. Aquest fet afavoreix la proximitat amb els relats.

4.2.4. Activitats complementàries

Aquesta primera fase del projecte es completa amb un seguit de qüestions i activitats didàctiques que els alumnes hauran de treballar amb posterioritat a l'aula.

- Els eixos de reflexió són:
 - Recuperació de la memòria
 - Construcció de la identitat
 - Coneixement del passat
 - Violacions dels drets humans

- Les activitats proposades a la primera opció són:
 - Analitzar les diferents maneres de construir el relat.
 - Comentar la posició o el paper del narrador o protagonista de la història.
 - Estudiar els diversos instruments de què se serveix el realitzador per elaborar la història (testimonis, documents gràfics, fotografies, objectes, visites, vídeos, etc.).

 - Sobre **“LOS RUBIOS”**:
 - Com es representa Albertina Carri a la pel·lícula? Per què creus que adopta aquest paper?
 - Quines afinitats i diferències s'observen entre les veus dels testimonis (amics, companys, veïns)? Quines dades i records aporten sobre els pares (trets físics, personalitat, caràcter, ideologia política)?
 - Que t'assembla el mode de narració escollit? Quins enfocaments diferents intercala?
 - Com assimila Albertina Carri la informació dels testimonis? Pretén cercar la veritat, però l'apropen o l'allunyen d'ella?
 - Quin record té del segrest que patí de petita junt a la seva germana Paula?

- Quina reacció genera en Albertina el testimoni de la veïna que relata la violació de domicili de la família Carri?
 - D'on sorgeix el títol del film?
 - Quins records relata el personatge d'Albertina sobre el centre de detenció on romangueren presos els seus pares? Com els aconsegueix?
 - Quina imatge transmet del camp, lloc on comença la seva memòria?
 - Després de visitar l'antic centre de detenció, Albertina pronuncia les següents paraules: "Vivo en un país lleno de fisuras (...) la generación de mis padres, los que sobrevivieron a una época terrible, reclaman ser protagonistas de una historia que nos les pertenece (...) los que vinieron después (...) quedaron en el medio, heridos, construyendo sus vidas desde imágenes insostenibles". Reflexiona sobre aquesta afirmació. De quina manera la vincules a Albertina Carri?
- Sobre "M":
- Amb quina cita s'inicia el documental? Quina importància té per al sentit de l'obra?
 - Quins drets invoca el realitzador amb la recerca que motiva el film?
 - Com relaten els germans la seva vivència amb pares desapareguts? Quins sentiments transmeten?
 - Quins llocs visita Nicolás Prividera amb la seva investigació?
 - Quins nexes estableix entre les Forces Armades i la burocràcia civil en el sistema repressiu de la dictadura?
 - Quines dades aporten els testimonis sobre la tendència política de Marta Sierra?
 - Quin paper juguen els diàlegs que apareixen entre els 2 germans?

- Com es desenvolupa la visita al INTA i la trobada amb el testimoni de treballadors i ex companys? Quina nova informació aconseguim sobre la posició política de la seva mare? Quines contradiccions sorgeixen entre les diferents veus pel que fa a la tendència ideològica de Marta Sierra?
 - Quina funció complia, segons els testimonis, l'escola on treballava Marta Sierra?
 - Com relaten els testimonis el moment de la violació de domicili? Què es pot derivar de l'accionar repressiu?
 - A l'indagar sobre les causes del segrest de la seva mare, troba dissidències en els testimonis en el referent a les delacions i confecció de llistes? S'atribueixen culpes o s'assumeixen responsabilitats?
 - Què creus que aporta l'epíleg com a conclusió de la història? Quines divergències sorgeixen entre els ex companys de Marta?
 - En l'acte commemoratiu que tanca el documental, vers quins conceptes apunta el discurs de Nicolás?
- Sobre **“PAPA IVÁN”**:
 - Quines veus contribueixen a conformar la història?
 - Quina informació proporcionen sobre la personalitat i la ideologia política d'Iván Roque?
 - En quin pla se situa María Inés Roque a la narració?
 - Com relata la mare el pas a la clandestinitat del seu marit? Quines conseqüències es derivaren a nivell de parella i familiar?
 - El relat es construeix de manera lineal?
 - Com descriuen els diferents testimonis l'operatiu que desembocà en la mort d'Iván? Quines dissidències sorgeixen?
 - Quines conclusions apunta María Inés al finalitzar el documental?

- Quina idea transmet el darrer fragment de carta d'Iván llegida per la seva filla?
- Les activitats proposades a la segona opció són:
 - Analitzar la fundació de l'organització H.I.J.O.S. Distingir la diversitat de veus presents i assenyalar els objectius comuns.
 - Opinar sobre l'eficàcia en la transmissió del missatge tant en ficció com en documental, comparant ambdós casos per trobar similituds i diferències.
 - Estudiar els elements emprats en la construcció del relat.
 - Sobre **“HIJOS DE LA HISTORIA”**:
 - Què signifiquen les sigles H.I.J.O.S.?
 - Qui integra aquesta agrupació?
 - Quins són els seus objectius? Què reivindiquen, segons Lole? Quins són els motius de lluita?
 - Segons Florencia, per què lluitaven els seus pares? I segons Julia?
 - Quina intencionalitat tenen els fragments introduïts en blanc i negre? Quines escenes es dibuixen?
 - Com s'organitza l'agrupació? Tenen ideologia política?
 - Què són els “escraches”? Quan i a qui realitzaren el primer?
 - Com veuen la situació actual pel que fa a l'aplicació de justícia sobre els repressors del règim? Quines conseqüències de la dictadura assenyalen a nivell social?
 - Quin és el paper del personatge de la nena anomenada Alicia que apareix a l'escena final del documental? Què pretén representar?
 - Quina idea es proporciona sobre la joventut argentina? Et sents identificat amb les seves inquietuds o motivacions?

- Sobre la primera part de **“RAZÓN DE LA MEMORIA”**:
 - Com s’estructura el relat? Qui el construeix? A base de quins records?
 - De quina manera descriuen l’absència dels pares? Com ho assumeixen? Tots coincideixen en la mateixa postura? Quin debat sorgeix al voltant del terme “assumir”?
 - Quina tasca és la que es proposen? Què cerquen?
 - Un dels testimonis afirma: “este es un país que se formó a base de silencios, genocidios y mil injusticias (...) somos una sociedad enferma”. Què opines sobre aquestes paraules?
 - Quin vincle estableixen entre la seva història individual i la història del país?
 - De quina manera intenten construir la seva identitat?
 - Que demanen a la societat?
 - En què pretenen transformar el record i el dolor?

- Sobre la segona part de **“RAZÓN DE LA MEMORIA”**:
 - A quin esdeveniment assistim?
 - De quina manera es narra la història?
 - Com apareix el naixement de l’organització? De quin mode es reflecteix la definició de l’acció i de les activitats, l’elecció del nom i els objectius de l’agrupació?
 - Quin és l’aspecte nociu que veuen en el silenci per a la societat actual?
 - Quines són les línies d’acció i les reivindicacions que apunten?
 - Quin sentit té l’elecció del nom i les sigles?
 - De quina manera creus que la unió els ajuda a reconstruir la pròpia història?

- Sobre **“VICTORIA”**:
 - Quines sensacions transmet l'inici del documental amb la visita a “La Perla”?
 - En una escena del film apareix un acte de celebració dels 30 anys de la fundació de l'agrupació “Madres de Plaza de Mayo”. A què es dedica aquesta organització? Quina relació té amb la història de Victoria?
 - Quins indrets recorre en recerca de la veritat i en la reconstrucció de la seva història?
 - Quines dades aporten els companys de Liceu del pare de Victoria? Quines diferències sorgeixen entre els testimonis?
 - Com es desenvolupa la trobada amb l'àvia materna? Amb quins records es troba? I amb els seus oncles?
 - Quina relació mantenen les dues famílies? Quin paper juga el seu oncle, Adolfo Donda?
 - Com relata el moment del segrest la companya de militància dels pares?
 - De quina manera explica la cosina de Santa Fe la relació entre els dos germans Donda?
 - Com aprofundeixen els companys d'Adolfo Donda en la seva vinculació i responsabilitat en els fets?
 - Quin tipus d'obstacles troba Victoria en el desenvolupament de la seva investigació i recerca de veritat?
 - Quina informació afegeix el company ex pres a Castelar sobre el segrest de la mare?
 - Quina relació deixa entreveure el documental que manté Victoria amb la seva germana Daniela?
 - Com es descobrí l'autèntica identitat de Victoria?
 - Quin és l'episodi que tanca la història? Per què creus que és escollit? Què aporta com a final a l'espectador?

- Sobre **“TATIANA SFILIGOY”**:
 - Què aporta o resta la ficció a la transmissió de la història en relació al documental? Comparativament s’aconsegueix la mateixa veracitat?
 - De quina manera s’empra la veu del personatge del jutge del Jutjat de Menors? Quina visió representa?
 - La història es narra de mode lineal en el temps?
 - Quin paper compleixen les àvies a la història? Com es relata la seva introducció en el grup “Abuelas de Plaza de Mayo”? I el seu avanç en la tasca que les ocupa?
 - Quin temps transcorre fins el retrobament de les netes amb les àvies?
 - Quina és l’actitud dels pares adoptius davant d’aquest descobriment? Quina relació s’estableix amb les àvies?
 - Qui és la veu narradora amb què s’inicia i finalitza la pel·lícula? Quina funció compleix en aquest moment del relat?
 - Què suposa per a una Tatiana adolescent la visita a la casa dels seus pares? Quins sentiments transmet? Quins records evoca?
 - Quina veracitat afegeix a la història l’epíleg del film?

- Les activitats comunes per ambdues opcions són:
 - Exercici de ficció i hipòtesi històrica, proposant a l’alumnat traslladar-se al període dictatorial per analitzar quina seria la seva postura i actitud davant d’aquest episodi.
 - Tasca d’investigació sobre els col·lectius de H.I.J.O.S. existents a l’entorn immediat de l’alumne. Analitzar els seus objectius i activitats. Incloent la possibilitat de realitzar entrevistes i enregistraments audiovisuals a testimonis afectats.
 - Activitat de recerca a diaris i revistes de crítiques i articles relacionats amb les pel·lícules treballades.

- Trobades amb membres d'agrupacions de drets humans i del col·lectiu H.I.J.O.S. per qüestionar-los sobre la seva opinió en relació amb els films analitzats.

H.I.J.O.S. ("Hijos por la Identidad y la Justicia contra el Olvido y el Silencio") és una agrupació que, amb una visió particular dels Drets Humans, des de fa més de 13 anys lluita contra la impunitat, per la reconstrucció de la història sense versions enganyoses, per la restitució de la identitat dels nois i noies apropiats, per la reivindicació de la lluita dels seus pares i companys, i per la presó efectiva i perpètua per a tots els genocides de la darrera dictadura militar, els seus còmplices, instigadors i beneficiaris.

H.I.J.O.S. és una organització que existeix a tot el país i té, a més, Regionals a 16 ciutats de l'estranger. És integrada per fills de desapareguts, assassinats, presos polítics i exiliats durant la dictadura militar i els seus anys anteriors.

La Xarxa Nacional es reuneix i discuteix polítiques en trobades periòdiques i congressos anuals que funcionen horitzontalment, igual que cada regional.

En moltes regionals també s'hi adhereixen a l'organització joves que, sense tenir cap familiar afectat directament per la dictadura, se senten representats amb els seus Punts Bàsics i amb la seva forma de fer política.

El seu sistema de funcionament és horitzontal, és a dir, que totes les decisions, per petites que siguin, es prenen en l'àmbit de l'assemblea, de la qual participen tots els integrants. També significa que no existeixen personalismes, ni caps, ni comissions directives, ni presidents.

Horitzontalitat vol dir, a més, que disposen d'una ferma voluntat de consens, i que dilaten les discussions fins assolir una síntesi col·lectiva sobre el tema en qüestió.

Per concretar les decisions que es prenen en l'assemblea es divideixen en Comissions de treball. Actualment, a la Regional Capital Federal funcionen 9 Comissions:

- Comissió d'“Escrache”:
- Comissió de Germans:
- Comissió d'Identitat:
- Comissió de Premsa:
- Comissió de Finances:
- Comissió de Recepció i Benvinguda:
- Comissió d'Art i Política:

Els seus Punts Bàsics són els següents:

- Judici i Càstig a tots els genocides i els seus còmplices.
- Nul·litat efectiva de les lleis d'impunitat.
- Reivindicació de la lluita dels seus pares i companys per un país just, sense misèries ni exclusions.
- Restitució de la identitat dels seus germans apropiats.

- Llibertat als presos polítics i fi de les persecucions als lluitadors populars.
- Negativa a l'anomenada "teoria dels dos dimonis", que iguala a un poble que resisteix amb el terrorisme d'Estat.
- Independència institucional i partidària.
- Reconstrucció del teixit social destruït per la dictadura.
- Horitzontalitat i voluntat de consens.

4.3. Segona fase: activitats didàctiques

4.3.1. Projecte audiovisual a realitzar pels alumnes

L'alumnat, un cop visualitzada la programació anteriorment esmentada, haurà de dividir-se en grups de 5 a 6 persones per tal de realitzar aquesta segona fase de l'activitat, que consisteix en dur a terme un projecte audiovisual propi basat en la temàtica tractada al cicle.

Tenint en compte que les aules de nivell polimodal a l'escola pública argentina solen ser integrades per un nombre de 30 alumnes, sortirà com a resultat una quantitat de 5 a 6 grups.

De tal mode, els participants hauran de remetre's als conceptes i a la informació assimilada al cicle per reinterpretar-ho segons el seu llenguatge i palesar la seva pròpia visió. Cada grup haurà d'escollir un d'aquests 4 temes per efectuar el seu projecte:

1. Retratar i explicar un lloc-memòria de Rosario on es desenvolupés algun fet relacionat amb la pràctica repressiva de la dictadura.
2. Recuperar els testimonis de fills de detinguts desapareguts de la seva ciutat trobant-se amb ells i entrevistant-los.
3. Recopilar les veus i l'experiència dels propis pares o altres familiars sobre l'època del règim militar.

4. Extrapolar la situació argentina durant la dictadura a un altre país, opció que comporta una important tasca d'investigació i recerca.

Després d'escollir el tema cada grup s'encarregarà de redactar el guió de l'audiovisual, basant-se en l'assumpte que desitgin explicar i el missatge que vulguin transmetre.

Aquest guió palesarà els continguts a tractar, detallant-s'hi diàlegs i descripcions; alhora s'especificaran les diferents escenes, establint l'ordre i la seqüenciació adequada.

Serà a continuació quan s'endegui la gravació del film. El Centre Audiovisual de Rosario subministrarà a cada escola un equip de gravació audiovisual, de manera que haurà de ser compartit pels diferents grups de cada aula.

Per últim, el projecte es completarà amb l'edició i muntatge de les imatges enregistrades; procés que es realitzarà amb l'ordinador i programa informàtic corresponent (Movie Maker o Pinnacle) de què disposi l'escola. La durada dels curtmétratges oscil·larà entre els 10 i 15 minuts.

Com a cloenda, els audiovisuals seran projectats a la sala expositiva del Museu de la Memòria de Rosario de manera oberta per a les escoles participants, amb l'objectiu d'intercanviar impressions i extreure conclusions comunes.

La projecció es realitzarà en 5 torns; en cadascun es mostraran 6 curts, 1 de cada escola participant. La durada d'aquestes sessions serà doncs d'entre 2 i 3 hores, comptant l'exhibició dels films i el debat posterior. Per evitar problemes d'aforament, a cada sessió assistiran els grups, els curtmétratges dels quals es mostrin en aquell acte.

Aquesta activitat serà planificada per dur a terme durant el segon mes del trimestre (abril).

És recomanable mantenir ben clar en tot projecte quines són les etapes clàssiques de la realització audiovisual. Aquestes són: preproducció, rodatge i postproducció.

A més, caldria exemplificar amb altres rodatges sobre els elements i accions necessàries a cada etapa; fent incidència tant en el treball en grup, com en la responsabilitat individual de cada alumne en la tasca de què s'ocupi.

Explicar bé cada feina cinematogràfica i dur a terme petits treballs pràctics en relació als mateixos és fructífer a l'hora de despertar interès en els alumnes, ja que els treballs audiovisuals són tan variats (escriptura en guió, estètica i plàstica en direcció d'art, fotografia, etc.), que difícilment hi ha algun pel qual els alumnes no se sentin atrets.

Si parlem d'alumnes que, a més de dur a terme el projecte audiovisual també tenen altres assignatures o matèries, pot ajudar a relacionar aquests treballs amb els continguts de les assignatures (per exemple: llengua amb guió; plàstica amb direcció d'art; tècnica amb treballs tècnics; etc.).

A més de les etapes clàssiques de la realització, és indispensable per dur endavant qualsevol projecte, que els alumnes coneguin el llenguatge audiovisual, la narrativa, els tipus de plànols, la importància d'un bon guió, nocions d'edició, etc.; i que mirin molt cine, que se'ls projectin llargmetratges, videoclips, curtmetratges i dins del possible, també treballs realitzats per altres alumnes que hagin tingut una experiència propera a la que ells tindran, per a què tinguin confiança i ànim en allò que faran i aprenguin tant dels mèrits, com dels errors d'aquests altres treballs.

Finalment, com a primera experiència, sempre és recomanable que es realitzi un treball amb fotos fixes, per a tenir un primer apropament al relat audiovisual. Això es pot dur a terme partint d'un guió i traient fotos amb una càmera digital que després són editades i acompanyades amb música.

4.3.2. Exposició sobre el “making off” del projecte audiovisual

Durant el darrer mes del primer trimestre (maig), quan hagin finalitzat el projecte audiovisual propi, els alumnes prepararan la segona activitat didàctica.

Aquesta consistirà en exposar de manera gràfica i visual, servint-se del suport de diversos plafons giratoris amb rodes i altres materials, tot el procés de gravació, realització, edició i muntatge del propi film.

El material necessari pel muntatge expositiu serà facilitat pel Museu de la Memòria de Rosario, entitat que també acollirà l'exhibició d'aquests treballs per a poder ser comparats i valorats.

Per a què tothom hi pugui participar, la mostra del procés de “making off” dels curtsmetratges dels alumnes es realitzarà de la mateixa manera que l'activitat anterior, en 5 torns amb els mateixos 6 grups (1 de cada escola), però en aquest cas amb una durada setmanal.

Pel muntatge expositiu, cada grup comptarà amb 3 plafons que serviran per mostrar: el procés de guionatge; la gravació de les imatges; i el muntatge del film, respectivament.

La idea de la mostra consisteix en que sigui itinerant, d'aquí l'ús dels materials de suport (plafons giratoris amb rodes), per facilitar el seu muntatge i trasllat. L'elecció dels materials també s'explica per a què puguin ser aprofitats en els 5 torns expositius diferents, així com en futures edicions del cicle audiovisual “Veure i Aprendre”.

5. EQUIPS I MATERIALS

Dins d'aquest apartat es definiran els materials que necessitaran els alumnes per a la realització de les següents activitats didàctiques complementàries: d'una banda, l'elaboració dels propis projectes audiovisuals i de l'altra, les exposicions sobre el procés de "making off" dels curtmétratges.

5.1. Kit de filmació per al projecte audiovisual

El material destinat als alumnes inclourà els següents elements:

- Càmera de gravació digital (micròfon incorporat) de marca SONY
- Targeta de memòria SIM per a la filmació de les imatges
- Ordinador amb programa informàtic (PINNACLE o MOVIE MAKER) per a la visualització, muntatge i edició del material audiovisual.

Per a l'elaboració audiovisual es poden emprar 2 sistemes de gravació: VHS i DIGITAL.

El sistema VHS o S-VHS consisteix en càmeres portàtils amb gravador incorporat (que registren en cintes de vídeo VHS o S-VHS); més un petit equip editor, format per un aparell fix ("de sobretaula") que reproduïx el material enregistrat per la càmera i es connecta a un altre aparell fix similar, que va gravant la selecció d'imatges mitjançant tall d'edició.

Pel que fa a les marques, tant SONY com PANASONIC ofereixen equips molt bons, la diferència és que Panasonic treballà més en la línia assenyalada. Una altra marca factible és JVC, la qual també presenta un nivell de qualitat molt alt, i s'ha dedicat a la fabricació d'equips d'edició VHS o S-VHS.

El handicap és que es tracta d'un equip antic que es troba obsolet a nivell comercial. Aquest tipus de material fou molt venut fa uns 20 anys enrere, però l'avanç tecnològic els ha fet desaparèixer del mercat, ja que noves tecnologies desplaçaren a aquestes antigues. Per tant, aquest sistema es descartaria com a viable en l'aplicació del projecte.

Actualment tot el que s'ofereix és DIGITAL, sense cinta, amb memòria en discos.

Així, en el desenvolupament del projecte, s'emprarà la tecnologia digital: càmeres amb gravació en un disc de memòria en bytes. Aquest enregistrament es descarrega a un ordinador on s'edita mitjançant un programa informàtic especial per a producció audiovisual (MOVIE MAKER).

És molt probable que bona part del jovent a qui es destina l'activitat ja disposin d'aquestes eines, donat que acostumen a baixar softwares d'internet o simplement els adquireixen "piratejats". D'aquí s'explica l'abundància de material audiovisual a llocs web juvenils.

Pel que fa al format de gravació, en el projecte s'ha escollit la definició estàndard, la qual duu molts anys essent la norma a l'hora de presentar la imatge de televisió. Consisteix en una manera perfecta de gravar vídeos de gran qualitat d'imatge que poden veure's en qualsevol televisor i amb un preu molt assequible.

Un altre dels trets del format de gravació que s'ha decidit ha estat l'elecció d'una càmera amb unitat de disc dur (HDD). El fet que gravi directament en un disc dur, evita la necessitat de canviar constantment de discos o cintes. Resulta molt senzill transferir el metratge a un PC o gravar-lo en DVD per a conservar-lo i compartir-lo.

Les càmeres HDD tenen una capacitat extraordinària, poc pes i cap cost addicional en formats. Són molt escaients per a gravar tot sense haver de preocupar-se per la manca d'espai. La capacitat interna en la definició estàndard és de fins a 61 hores en el disc dur de 80 GB.

Les càmeres que s'utilitzaran seran de marca SONY, d'un tipus de gamma mitja, de caire domèstic. Concretament es tracta del model DCR-SR37E, una handycam de definició normal en disc dur, lleugera i compacta, amb temps de gravació perllongat i zoom òptic 60x.

Presenta fins a 45 hores de gravació amb una qualitat de vídeo nítida en disc dur de 60 GB; una pantalla LCD tàctil de 2,7 polzades; i índex de detecció facial, per a facilitar la recerca en el metratge i la càrrega en llocs web, amb el software PMB subministrat.

Posseeix un àudio nítid gràcies a un micròfon intel·ligent que s'apropa a l'acció mentre enquadra, fet que permet veure i escoltar tot com si es trobés en primer pla.

Cal destacar, d'altra banda, la facilitat de gestionar les fotos i clips de vídeo al PC amb el software Picture Motion Browser, que s'inclou amb la càmera. Amb ell es podrà ordenar, cercar i explorar la col·lecció de fotos i vídeo enregistrada a l'aparell en breu temps. També es podran gravar en un disc, enviar-los per correu electrònic o carregar-los en xarxes socials.

En resum, les seves funcions més destacades són les següents:

GRAVACIÓ	SO	IMATGE
45 hores de vídeo de definició estàndard d'alta qualitat en disc dur de 60GB	Gravació de so estèreo amb micròfon de zoom: diàlegs i so de fons amb més nitidesa	Sensor CCD de 800.000 píxels
Lent Carl Zeiss Vario-Tessar amb zoom òptic 60x/zoom digital 2000x		Estabilitzador d'imatge SteadyShot: vídeos més nítids, inclús amb imatges preses a mà.
Encesa mitjançant LCD: inici ràpid des del mode d'espera amb consum d'energia molt baix		Índex de detecció facial i de pel·lícules: recerques de forma ràpida i senzilla
Fins a 11,5 hores de gravació contínua STAMINA (bateria opcional)		Pantalla LCD panoràmica de 2,7 polzades amb pantalla tàctil fàcil d'emprar
Gravació de disc amb un únic botó i còpia de seguretat en PC		
Compatible amb DVDirect Express		
Software per a PC Picture Motion Browser		

Un cop finalitzada l'activitat, les escoles retornaran les càmeres al Centre Audiovisual de Rosario, on restaran fins a la següent edició del Cicle Audiovisual.

Pel que fa als ordinadors emprats, seran els que existeixin a les pròpies escoles, considerant que aquests han de disposar del corresponent programa informàtic adient per al muntatge audiovisual (Movie Maker o Pinnacle). En cas contrari, el Centre Audiovisual de Rosario s'encarregaria de la instal·lació d'algun d'aquests programes als computadors dels centres educatius que ho requerissin.

Amb el programa Windows Movie Maker 2.1, es poden realitzar vídeos domèstics; crear, editar i compartir les gravacions a l'ordinador; elaborar pel·lícules de mode fàcil i ràpid; esborrar les imatges no desitjades i incloure les millors. Després, compartir la pel·lícula a través del web, correu electrònic o un CD. Inclús, passar-la a un DVD. També es pot guardar a un vídeo de la càmera per a veure-la a la televisió o a la pròpia càmera.

Pel que fa a Pinnacle Studio, combina la facilitat d'ús amb una potència destacada de treball i un control optimitzat de totes les funcions del programa. La senzillesa d'ús s'observa en una intuïtiva pantalla d'usuari que resum tot el procés de creació de vídeo en 3 simples passos: captura, edició i gravació.

Pinnacle Studio empra el Pinnacle Media Manager, l'administrador d'arxius integrat per a organitzar tot el material multimèdia (vídeos, fotos i música) de forma fàcil i ràpida. Només cal arrossegar tots els elements que es necessitin a la pista d'edició per a començar.

Amb aquest programa es disposa d'una destacada biblioteca de més de 50 efectes de vídeo; dotzenes de transicions diferents; efectes en temps real amb fotogrames clau; edició multipista amb possibilitat d'aplicar efectes professionals; possibilitat d'afegir text sobre la imatge; suport per a música de fons; etc. Per últim, també compta amb totes les eines necessàries per a restaurar àudio i vídeo, millorant ostensiblement la qualitat del treball final sense gaire esforç.

Tenint en compte que els alumnes es troben en una etapa de formació, és recomanable treballar amb equips que siguin accessibles al seu ús.

Per a la filmació, les càmeres handy cam mini dv són de fàcil manipulació, filmen en bona qualitat i no representen riscos en la seva manipulació per part dels alumnes. A més, és un sistema similar al que molts d'ells ja utilitzen a les seves cases; mantenint així una continuïtat amb el sistema que els resulta familiar, com un primer pas cap a sistemes de gravació més professionals.

És recomanable, alhora, disposar d'un bon tríode, ja que les càmeres handy, al ser petites, són més proclius al tremolor i els moviments involuntaris. En relació al so, els models de micròfons no difereixen gaire en quant al seu ús, però poden variar considerablement de preu en quant al model. Si el projecte és documental, la utilització de micròfons de corbata és senzilla i econòmica. Altres complements, com auriculars o boom per al micròfon, també són de fàcil obtenció.

Pel que fa a l'enregistrament del so en sí, pot ser tant directe a càmera, com a un mp4 o un altre format de gravació digital. Prenent-lo per separat, ens assegurem de brindar una major llibertat d'acció al càmera; tot i que sempre es deuen prendre les precaucions necessàries per a què posteriorment, en l'edició, es pugui integrar el so a la imatge, sense més problemes.

El recurs a les consoles de so durant la filmació també pot ser viable, sempre i quan es disposin d'altres recursos i assessoraments.

Quant a la fotografia, tant les llums com els peus de llums també dependran en la seva quantitat i qualitat d'acord a la magnitud del projecte.

En relació a l'edició del projecte, l'equipament amb què treballin els alumnes ha de ser suficientment senzill per a què puguin manipular-lo sense complicacions, com un primer pas per a desenvolupar-se professionalment en un període posterior.

Per a la captura del material, és recomanable i, de fet, pràcticament totes les càmeres actuals ho posseeixen, comptar amb una sortida firewire per entrar a l'ordinador. Ja no cal comprar plaques capturadores, com anteriorment; amb el firewire instal·lat, es descarreguen les imatges des de qualsevol programa d'edició. Novament, els programes d'edició són molts i variats, però la majoria són de fàcil ús.

Quelcom recomanable és treballar amb algun programa d'edició d'accés gratuït o que ja vingui amb els programes instal·lats a l'ordinador, per a què els alumnes que realitzin l'edició puguin repetir l'experiència a les seves cases i, així, practicar el que desitgin.

5.2. Kit museogràfic per a l'exposició del “making off”

La finalitat de l'exposició és actuar com a cloenda del Cicle Audiovisual “Veure i Aprendre”, tot posant de manifest els resultats obtinguts amb els treballs elaborats durant tota aquesta activitat; establint comparacions entre ells i extraient conclusions comunes.

Alhora el seu interès rau, d'una banda, en l'apropament de l'alumnat al llenguatge expositiu, tot familiaritzant-se amb la pràctica de l'àmbit museològic i museogràfic.

De l'altra, en l'aprenentatge que pel Museu de la Memòria suposa observar modes d'expressió i llenguatges comunicatius de les generacions més joves.

Els materials de què disposarien els alumnes per elaborar aquesta exhibició serien els següents:

- Plafons de reixa metàl·lica (giratoris amb suport de rodes per facilitar la possibilitat de l'exposició itinerant i el seu reciclatge per a futures edicions de l'activitat)
- Cartolines i cartró de mida DIN A3 (materials que serviran com a suport, tant del text com de les imatges expositives)

Els plafons seran de reixa metàl·lica pintada en negre, construïda amb vareta de ferro de 5mm, formant una malla de 70mm.

Es muntaran en mòduls de 3 plafons, sobre 4 suports en forma de "T" amb rodes i fre, a cada extrem.

A més, s'empraran accessoris fabricats amb ferro de 5mm, per col·locar sobre el panell de reixa.

REIXA METÀL·LICA (3 mòduls amb 4 suports, sense els accessoris)

SUPPORT AMB RODES

ACCESSORIS (imatge 1)

